

1/2023. (I. 17.) MNB rendelet

a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés *e)*, *f)* és *i)* pontjában, valamint a 171. § (2) bekezdés *b)* és *c)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (2), (5) és (6) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet alkalmazási köre

1. § E rendeletet kell alkalmazni

a) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközre még átváltható forintbankjegyek (a továbbiakban: forintbankjegy), valamint

b) a 3. § (1) bekezdése, a 3. § (2) bekezdés *b)* pontja, a 3. § (2) bekezdés *d)* pont *db)* alpontja, a 3. § (4) bekezdése, a 7. §, valamint a 19–21. § tekintetében – az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: Tanácsi rendelet) nem szabályozott kérdésekben – a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközre még átváltható külföldi bankjegyek (a továbbiakban: külföldi bankjegy)

[a továbbiakban az *a)* és *b)* pont alatti bankjegyek együtt: bankjegy] feldolgozására, forgalmazására, valamint hamisítás elleni védelmére.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *automata bankjegykiadó gép*: olyan – bankjegyzvizsgáló gépnek nem minősülő – önkiszolgáló berendezés, amely az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számla terhére bankjegyet vegyen fel [például bankjegykiadó automata (a továbbiakban: ATM), készpénzfelvételi funkcióval rendelkező önkiszolgáló pénztárgép];

2. *átlagos napi forint készpénzforgalom*: a hitelintézeti és a postai fiókban, ATM-en, ügyfél által kezelt gépen keresztül egy naptári évben lebonyolított, a 23. pont *a)* alpont *aa)* és *ad)* pontja szerinti forint készpénzforgalmazási műveletek összértékének azon munkanapokra vetített hányada, amelyeken a hitelintézeti és a postai fiók adott pénztára, ATM-je, ügyfél által kezelt gépe forint készpénzforgalmazást bonyolított;

3. *átváltási határnap*: azon – az MNB 2004. május 1-je előtt közzétett hirdetményében (a továbbiakban: MNB hirdetmény) vagy a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 23. § (3) bekezdésében foglalt határidők figyelembevételével, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében meghatározott – időpont, ameddig a forgalomból bevont bankjegy és érme törvényes fizetőeszközre átváltható;

4. *bankjegy-visszaforgatás*: a bankjegyek forgalmazása keretében teljesített

a) bankjegykifizetés,

b) bankjegykiadás,

c) bankjegyátadás;

5. *bankjegyzvizsgáló gép*:

a) alkalmazott által működtetett gép, amely lehet

aa) bankjegyfeldolgozó és -válogató gép,

ab) bankjegy-valódiságvizsgáló gép,

ac) pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyfeldolgozó és -válogató gép,

- ad) pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegy-valódiságvizsgáló gép,
- b) ügyfél által kezelt gép, amely lehet
 - ba) bankjegybefizetésre alkalmas gép,
 - bb) bankjegy-visszaforgató gép,
 - bc) kombinált bankjegy be- és kifizető gép,
 - bd) bankjegy-kifizető gép;

6. *betéti típusú fizetési kártya*: a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank alapvető feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló MNB rendelet szerinti „Pénzforgalmi infrastruktúrák” megnevezésű adatszolgáltatásban (MNB azonosító kód: P11) debit (betéti) funkcióval rendelkező kártyaként, hitelkerethez kapcsolódó, debit (betéti) funkcióval rendelkező kártyaként, valamint előrefizetett funkcióval rendelkező kártyaként jelentendő kártya;

7. *bevonási határnap*: azon – MNB hirdetményben vagy MNB rendeletben, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében meghatározott – időpont, amikortól a forgalomból bevont bankjegy és érme elveszti törvényes fizetőeszköz jellegét;

8. *egyéb gazdasági szereplő*: az a pénzfeldolgozónak vagy pénzforgalmazónak nem minősülő természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki, illetve amely kiegészítő tevékenységként ügyfél által kezelt gépen vagy automata bankjegykiadó gépen keresztül bankjegyek forgalmazásával foglalkozik, e kiegészítő tevékenység keretén belül;

9. *ERA rendszer*: az MNB elektronikus ügyintézészt biztosító információs rendszere;

10. *ERA BJV*: az ERA rendszer bankjegyvizsgáló gépek bejelentésére és nyilvántartására szolgáló felülete;

11. *fogyasztó*: a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényben meghatározott személy;

12. *forgalomból bevont bankjegy*: törvényes fizetőeszköznek már nem minősülő, MNB hirdetményben vagy MNB rendeletben, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében ilyenként meghatározott bankjegy;

13. *forgalomból bevont érme*: az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;

14. *forgalomképes bankjegy*: olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi

a) forintbankjegy, amely az 1. mellékletben foglalt válogatási kritériumok,

b) eurobankjegy, amely az eurobankjegyek valódiság- és forgalomképesség szerinti vizsgálatáról, illetve visszaforgatásáról szóló, 2010. szeptember 16-i EKB/2010/14 európai központi banki határozat (a továbbiakban: EKB határozat) 6. cikk (1) vagy (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően elvégzett forgalomképességi vizsgálat,

c) egyéb külföldi bankjegy, amely a kibocsátó forgalomképességre vonatkozó rendelkezései alapján bankjegy-visszaforgatásra alkalmas;

15. *forgalomképtelen bankjegy*:

a) a forgalomból bevont valódi bankjegy,

b) az olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi

ba) forintbankjegy, amely az 1. mellékletben foglalt válogatási kritériumok,

bb) külföldi bankjegy – ide nem értve az eurobankjegyet –, amely a kibocsátó forgalomképességre vonatkozó rendelkezései

alapján bankjegy-visszaforgatásra nem alkalmas, valamint

c) az EKB határozat 2. cikk 11. pontja szerinti eurobankjegy;

16. *forintbankjegy átváltása*:

a) a forgalomból bevont forintbankjegynek az MNB tv. 23. § (3) bekezdése szerinti határidőn belül

aa) azonos címletű, forgalomképes forintbankjegyre történő cseréje,

ab) fizetésül való elfogadása, ideértve az ügyfél saját fizetési számlájára történő befizetést is,

ac) az 5. pont b) alpont ba)–bc) pontja szerinti ügyfél által kezelt gépen keresztül

lebonyolított befizetés elfogadása,

b) a nehezen felismerhető és sérült forintbankjegy

ba) azonos címletű, forgalomképes forintbankjegyre történő cseréje,

bb) fizetésül való elfogadása, ideértve az ügyfél saját fizetési számlájára történő befizetést is;

17. *forintbankjegyek címletváltása*: a forgalomképes, valamint a törvényes fizetőeszköznek minősülő forgalomképtelen forintbankjegyeknek – azok névértékével egyező összegben – más címletű, forgalomképes

forintbankjegyekre, illetve forintérmékre történő cseréje;

18. *forintérme átváltása*: az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott művelet;

19. *forintérmék címletváltása*: az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott művelet;

20. *hamis bankjegy*: a valódi bankjegy képeinek, címletértékének vagy biztonsági elemeinek felhasználásával, annak utánzásával vagy módosításával, megtévesztési szándékkal készített hamisítvány;

21. *hamisgyanús bankjegy*: olyan, akár törvényes fizetőeszköznek minősülő, akár már forgalomból bevont bankjegy, amelynek valódiságát illetően – a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó által a 3. § (3), illetve (4) bekezdése szerint elvégzett valódiságvizsgálat alapján, szakmailag megalapozott – kétség merül fel;

22. *hiányos bankjegy*: az 1. melléklet 4.5. és 4.6. pontja szerinti forgalomképtelen bankjegy;

23. *hitel típusú fizetési kártya*: a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank alapvető feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló MNB rendelet szerinti „Pénzforgalmi infrastruktúrák” megnevezésű adatszolgáltatásban (MNB azonosító kód: P11) credit (hitel) funkcióval rendelkező kártyaként, valamint delayed debit (terhelési) funkcióval rendelkező kártyaként jelentendő kártya;

24. *iker-pénztár*: közvetlenül egymás mellett elhelyezkedő két pénztár, amelyekben az UV–A/C berendezés közös használata a pénztár elhagyása nélkül biztosított;

25. *készpénzforgalmazás*:

a) a bankjegyek forgalmazása körében végzett alábbi műveletek:

aa) a pénzforgalmazó pénztárában lebonyolított bankjegy ki- és befizetés,

ab) a pénzfeldolgozó által a pénzfeldolgozást követően – a megbízó rendelkezése szerint – teljesített bankjegyatadás, ideértve a bankjegykiadásra, illetve -befizetésre fizikailag alkalmas berendezés feltöltését is,

ac) a pénzforgalmazók egymás közötti bankjegypereskedelme,

ad) bankjegykiadás, illetve -befizetés arra fizikailag alkalmas berendezéseken keresztül,

ae) forintbankjegyek címletváltása,

af) forintbankjegy átváltása,

b) az érmék forgalmazása körében végzett alábbi műveletek:

ba) a pénzforgalmazó pénztárában lebonyolított érme ki- és befizetés,

bb) a pénzfeldolgozó által a pénzfeldolgozást követően – a megbízó rendelkezése szerint – teljesített érmeátadás, ideértve az érmekiadásra, illetve befizetésre fizikailag alkalmas berendezés feltöltését,

bc) a pénzforgalmazók egymás közötti érmepereskedelme,

bd) érmeátadás, illetve -befizetés arra fizikailag alkalmas berendezéseken keresztül,

be) forintérmék címletváltása,

bf) forintérme átváltása;

26. *pénzfeldolgozás*: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvényben (a továbbiakban: Hpt.) meghatározott tevékenység;

27. *pénzfeldolgozó*: a Hpt. szerinti pénzfeldolgozási tevékenységet végző szervezet;

28. *pénzforgalmazó*:

a) a hitelintézet, ideértve a külföldi székhelyű hitelintézet magyarországi fióktelepét is (a továbbiakban együtt: hitelintézet),

b) a pénzforgalmi intézmény,

c) a Hpt. szerinti pénzváltási tevékenységet közvetítő,

d) a Posta Elszámoló Központot működtető intézmény (a továbbiakban: posta),

e) a postai szolgáltatásokról szóló törvény szerinti nemzetközi postautalvány-szolgáltatást nyújtó postai szolgáltató;

29. *pénztár*: a pénzforgalmazó fiókjában a 25. pont a) alpont aa), ae), af) pontja és a 25. pont b) alpont ba), be), bf) pontja szerinti készpénzforgalmazási művelet lebonyolítására szolgáló, az ügyféltérrel egy légtérben kialakított munkaterület vagy az ügyféltértől elkülönített helyiség;

30. *pénztáros*: a pénzforgalmazónak a 25. pont a) alpont aa), ae), af) pontja és a 25. pont b) alpont ba), be), bf) pontja szerinti készpénzforgalmazási műveletet végrehajtó alkalmazottja;

31. *rendelkezésre állás*: az az időszak, amikor az ATM, ügyfél által kezelt gép képes – legalább részlegesen – az ügyfél bankjegykifizetési és -befizetési igényének teljesítésére;

32. *számlatulajdonos*: az a természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek, illetve amelynek a fizetési számláján az ügyfél által kezelt gépen befizetett, illetve felvett készpénz összege jóváírásra, illetve terhelésre kerül;

33. *törvényes fizetőeszköz*: az MNB tv. 4. § (2) bekezdése szerinti, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében ilyenként meghatározott bankjegy és érme;

34. *UV–A/C berendezés*: forintbankjegyek valódiságvizsgálatát szolgáló olyan segédeszköz, amely UV–A és UV–C hullámhossz tartományban is működik;

35. *ügyfél*: a készpénzforgalmazás keretében a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó, az ügyfél által kezelt gép, valamint az automata bankjegykiadó gép szolgáltatását igénybe vevő természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet;

36. *vis maior*: minden, a pénzfeldolgozót, a pénzforgalmazót és az egyéb gazdasági szereplőt befolyásoló, elháríthatatlan, a bankjegyllátásban komoly fennakadást okozó természeti, infrastrukturális vagy társadalmi körülmény, amely az e rendeletben foglaltak teljesítését befolyásolja, illetve gátolja, így különösen a természeti katasztrófa, a terrorcselekmény, a sztrájk, a háború és a polgárháború.

3. A bankjegyek forgalmazására vonatkozó szabályok

3. § (1) A pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó, valamint a 4. § (2) és (6) bekezdése, továbbá a 7. § vonatkozásában az egyéb gazdasági szereplő – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – csak azt követően forgathatja vissza a bankjegyeket, ha azok valódiságát és forgalomképességét megvizsgálta, és azokat valódinak és forgalomképesnek minősítette.

(2) A valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot ismételtelen nem kell elvégezni

a) az MNB-től átvett forintbankjegy vonatkozásában,

b) az eurót törvényes fizetőeszközként bevezető tagállam nemzeti központi bankjától átvett eurobankjegy vonatkozásában,

c) a b) pontban nem szabályozott, pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézménytől átvett külföldi bankjegy vonatkozásában, valamint

d) a más pénzfeldolgozótól, pénzforgalmazótól átvett azon bankjegy vonatkozásában, amelynek valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát valamely pénzfeldolgozó, pénzforgalmazó

da) forintbankjegy esetén az MNB által a 17–19. § szerint bevizsgált, az elvárt követelményeknek megfelelt és az MNB internetes honlapján közzétett jegyzékben (a továbbiakban: MNB jegyzék) szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyvizsgáló géppel,

db) eurobankjegy esetén a 7. §-ban foglaltak szerint,

dc) a db) alpontban nem szabályozott külföldi bankjegy esetén az (1) és (4) bekezdésben foglaltak szerint már igazoltan elvégezte.

(3) A forintbankjegy valódiságvizsgálatát a kibocsátásáról rendelkező MNB hirdetményben, illetve MNB rendeletben, valamint az MNB-nek az adott címlet leírását tartalmazó kiadványában foglaltak figyelembevételével, forgalomképességi vizsgálatát pedig az 1. mellékletben foglalt szempontok szerint kell elvégezni.

(4) A külföldi bankjegy tekintetében az (1) bekezdés szerinti vizsgálatok során igazodni kell a kibocsátásra jogosult külföldi intézmény válogatási követelményeihez, jogi aktusában vagy hivatalos közleményében szereplő bankjegyleíráshoz, illetve a bankjegyleírás alapján – az erre szakosodott információszolgáltató szervezet által – a bankjegyekről készített kiadványokban foglaltakhoz.

4. § (1) A forintbankjegy valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyvizsgáló géppel vagy kézi ellenőrzéssel kell elvégezni.

(2) A forintbankjegy automata bankjegykiadó gépen vagy ügyfél által kezelt gépen keresztül – a (6) bekezdésben foglalt kivétellel – kizárólag abban az esetben forgatható vissza, ha valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyvizsgáló géppel végezték el, és valódinak és forgalomképesnek találták.

(3) A pénzfeldolgozó a forintbankjegyek – ide nem értve a fizikai állapotuk alapján bankjegyvizsgáló géppel nem vizsgálható, valamint a forgalomból bevont forintbankjegyeket – valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát kizárólag az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyvizsgáló géppel végezheti el.

(4) A pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő a bankjegyzővizsgáló gép által a megismételt vizsgálat(ok) során a 2. melléklet 2.1.1. pontjában foglalt táblázat szerinti A kategóriába, valamint a 2. melléklet 2.2.1. pontjában foglalt táblázat szerinti 3. kategóriába sorolt valódi forintbankjegyet nem forgathatja vissza, azt köteles átadni vagy megküldeni az MNB-nek.

(5) A hitelintézeti és a postai fiók az ügyfél által az adott fiókban befizetett forintbankjegyet a pénztári kifizetési forgalomban kézi ellenőrzést követően is visszaforgathatja.

(6) A pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő vis maior helyzetben – a zavartalan bankjegyllátás biztosítása érdekében – átmeneti jelleggel kézi ellenőrzéssel is vizsgálhatja a forintbankjegy valódiságát és forgalomképességét. Ebben az esetben a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő köteles az MNB-t a kpl-ellenorzes@mnbb.hu elektronikus levélcímre megküldött, titkosított elektronikus üzenetben

a) haladéktalanul tájékoztatni a vis maior helyzet beálltáról és annak várható időtartamáról,

b) utólag, a vis maior helyzet megszűnését követő hónap utolsó munkanapjáig tájékoztatni az elvégzett kézi ellenőrzésről, ismertetve a vis maior helyzetet, továbbá megjelölve a kézi ellenőrzés tényleges időtartamát.

5. § (1) Forintbankjegy forgalmazása céljából bankjegyzővizsgáló gép kizárólag abban az esetben helyezhető üzembe, ha a bankjegyzővizsgáló gép az MNB jegyzékben szereplő típusú, és az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdés szerinti üzembe helyezést a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő köteles, más üzemeltető jogosult előzetesen – legkésőbb a tervezett üzembe helyezést 3 munkanappal megelőzően –, az alábbi adatok ERA BJV-ben történő rögzítésével bejelenteni az MNB-nek:

a) az üzemeltető adatai (megnevezés, székhely, a kapcsolattartó szervezeti egység megnevezése, elérhetősége),

b) az üzembe helyezendő bankjegyzővizsgáló gép adatai (típus, egyedi azonosító, a hardver- és a forintbankjegyek valódiságvizsgálatára szolgáló szoftververzió azonosítója),

c) az üzembe helyezés helyszíne és időpontja, több üzemeltetési helyszín, illetve időpont esetén minden helyszín, illetve időpont külön megjelölésével,

d) a bankjegyzővizsgáló géppel feldolgozható bankjegyek valutáneme,

e) a gyártó, forgalmazó cég megnevezése, székhelye,

f) a karbantartást, javítást végző cég megnevezése, székhelye, a karbantartás gyakorisága.

(3) A (2) bekezdés szerinti adatok változását – ideértve a bankjegyzővizsgáló gép üzemeltetési helyszínéről történő, 5 munkanapot meghaladó javítás, karbantartás miatti elszállításának tényét is – a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő legkésőbb a változás életbe lépését követő 5 munkanapon belül, a változó adatoknak a (2) bekezdésben meghatározott módon történő rögzítésével köteles bejelenteni az MNB-nek.

(4) Az (1) bekezdés szerinti üzembe helyezésről a magyarországi székhellyel rendelkező gyártó, ennek hiányában a forgalmazó köteles negyedévente – a tárgynegyedévet követő hónap 5. munkanapjáig – tájékoztatni az MNB-t, a (2) bekezdésben meghatározott módon megadva az alábbi adatokat:

a) az üzembe helyezett bankjegyzővizsgáló gép típusa, egyedi azonosítója, hardver- és a forintbankjegyek valódiságvizsgálatára szolgáló szoftververziójának azonosítója,

b) az üzembe helyezés helyszíne,

c) az üzemeltető megnevezése, székhelye,

d) kapcsolattartó szervezeti egység megnevezése, elérhetősége.

(5) Az üzembe helyezett bankjegyzővizsgáló gépen a valódiságvizsgálatot befolyásoló paraméterek értékei nem térhetnek el az MNB által sikeresen bevizsgált értékektől.

(6) Az üzemeltető köteles a bankjegyzővizsgáló gép forgalomképességi válogatási paramétereinek változtatását – legalább a változtatás mértékére, irányára és végrehajtásának időpontjára kiterjedően – dokumentálni.

(7) A gyártó és a forgalmazó már üzembe helyezett bankjegyzővizsgáló gépen a forintbankjegyek valódiságvizsgálatára szolgáló szoftver frissítését csak az MNB jegyzékben szereplő, a 21. § (3) bekezdése szerinti záradék nélküli szoftververzióval hajthatja végre, és arról köteles – legkésőbb a szoftverfrissítés végrehajtását követő 5 munkanapon belül, a (2) bekezdésben meghatározott módon – értesíteni az MNB-t.

(8) Az üzemeltető köteles gondoskodni a bankjegyzővizsgáló gép e rendeletben meghatározott

követelményeknek megfelelő működéséről, valamint a gyártó által előírt, ennek hiányában a forgalmazó által előírt karbantartásnak – a gyártó, illetve a forgalmazó által meghatározott gyakorisággal történő – elvégzéséről és annak dokumentálásáról.

6. § (1) A forintbankjegyek valóságvizsgálatához az MNB jegyzékben szereplő típusú, az ott meghatározott hardver- és szoftververzióval rendelkező bankjegyzsgáló géppel fel nem szerelt valamennyi hitelintézeti és postai pénztárban UV–A/C berendezést kell biztosítani.

(2) Az iker-pénztárt elegendő egy, közös használatú UV–A/C berendezéssel felszerelni.

7. § (1) Az eurobankjegy valóságvizsgálatát a Tanácsi rendelet 6. cikkében foglaltak szerint kell elvégezni.

(2) Az eurobankjegy forgalomképességi vizsgálatát az EKB határozat 6. cikk (1) vagy (2) bekezdésében előírtaknak megfelelően kell elvégezni.

8. § (1) Az ATM-et, bankjegy-visszaforgató gépet (a továbbiakban jelen §-ban együtt: berendezés) üzemeltető pénzforgalmazó és egyéb gazdasági szereplő köteles

a) az ügyfelek készpénzfelvételi szokásait az általa üzemeltetett berendezésekre vonatkozóan legalább évente egyszer felmérni, és

b) a berendezések forintbankjegycímlet-választási lehetőségét vagy a berendezések által visszaforgatott forintbankjegyek címlet-összetételét és bankjegy-kifizetési algoritmusát az a) pontban foglalt felmérés eredményére támaszkodva, az ügyféligényekhez igazodó módon kialakítani.

(2) A berendezést üzemeltető pénzforgalmazó és egyéb gazdasági szereplő internetes honlap működtetése esetén köteles azon folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon közzétenni az általa üzemeltetett egyes berendezések címét, valamint az adott berendezés által visszaforgatott forintbankjegycímleteket.

4. A bankjegyzorgalmazás alapvető infrastrukturális feltételei

9. § (1) A hitelintézet – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – köteles ATM-ekből, illetve ügyfél által kezelt gépekből (a továbbiakban együtt: készpénzes automata) álló, a 10. §-ban meghatározott, területi és forgalmi alapú feltételeknek megfelelő hálózatot (a továbbiakban: készpénzesautomata-hálózat) üzemeltetni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettség nem vonatkozik azon hitelintézetre,

a) amely fogyasztó részére nem vezet fizetési számlát,

b) amelynek a kibocsátott, készpénzfelvételi funkcióval rendelkező fizetési kártyák tekintetében fennálló piaci részesedése

ba) a 10. § (7) bekezdése szerinti felmérés időpontját megelőző naptári év utolsó napjára, illetve

bb) a 10. § (7a) bekezdés a) pontja szerinti esetben a felméréssel érintett naptári negyedév utolsó napjára vonatkozóan az MNB által a pénzforgalmi infrastruktúráról közzétett statisztikai adatok alapján nem haladja meg az 1%-ot.

10. § (1) A hitelintézetnek a készpénzesautomata-hálózatába tartozó, készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automaták minimális darabszámát elsődlegesen a következő, területi alapú feltételek alapján kell megállapítania:

a) a hitelintézet által üzemeltetendő, készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automaták mennyisége a hitelintézet által kibocsátott, készpénzfelvételi funkcióval rendelkező fizetési kártyák mennyiségének függvényében:

	Készpénzfelvételi funkcióval rendelkező betéti típusú fizetési kártyák teljes kibocsátott mennyisége, valamint a hitel típusú fizetési kártyák 50%-kal csökkentett kibocsátott mennyisége a felmérés évét megelőző naptári év, illetve a (7a) bekezdés szerinti esetben a felméréssel érintett naptári negyedév utolsó napján (db)	A hitelintézet által üzemeltetendő, készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automaták átlagos darabszáma (db)			Összesen
		fővárosi kerületben	vármegye-székhelyen	vármegye egyéb településein	
	A	B	C	D	E

1.	≤600 000	2,5	2,5	3,5	169
2.	600 001–1 200 000	5	5	15	490
3.	1 200 001–2 400 000	7	7	28	819
4.	2 400 001≤	12	15	60	1686

b) amennyiben a hitelintézet az a) pontban foglalt táblázat bármelyik 2 területi kategóriájában az elvárt értékek feletti darabszámú készpénzes automatát üzemeltet, úgy jogosult a harmadik kategóriában az elvárt készpénzes automaták darabszámának legfeljebb 25%-os csökkentésére;

c) az a) pontban foglalt táblázat A:2 mezőjében meghatározott mennyiségű készpénzfelvételi funkcióval rendelkező fizetési kártyát kibocsátó hitelintézet a vármegyeszékhelyen kívüli városok legalább 65%-ában köteles készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automatát üzemeltetni;

d) az a) pontban foglalt táblázat A:3, illetve A:4 mezőjében meghatározott mennyiségű készpénzfelvételi funkcióval rendelkező fizetési kártyát kibocsátó hitelintézet a vármegyeszékhelyen kívüli városok legalább 80%-ában köteles készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automatát üzemeltetni.

e) a c), illetve d) pontban foglaltaktól eltérve nem városi rangú településen készpénzes automata abban az esetben üzemeltethető, amennyiben azt az ügyféligény, a forgalmi adatok vagy a lakosság szám indokolja.

(2) Amennyiben a készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automaták területi alapú feltételek alapján számított minimális darabszáma magasabb, mint a hitelintézet által üzemeltett készpénzes automaták aktuális darabszáma, a hitelintézet a készpénzesautomata-hálózata bővítését a következő határidőn belül köteles elvégezni:

a) 25 darab alatti bővítési igény esetében a (7) bekezdés szerinti felméréstől számított 18 hónapon belül,

b) 25 darabot elérő vagy azt meghaladó bővítési igény esetében a (7) bekezdés szerinti felméréstől számított két éven belül.

(3) Amennyiben a készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automaták területi alapú feltételek alapján számított minimális darabszáma nem magasabb, mint a hitelintézet által üzemeltetett készpénzes automaták aktuális darabszáma, de a településtípusok közötti megoszlás nem felel meg az arra vonatkozóan az (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek, a hitelintézet 9 hónapon belül áthelyezés vagy új készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automata üzembe helyezése útján köteles gondoskodni a feltételeknek való megfelelésről.

(4) A forgalmi alapú feltételek alapján a hitelintézet készpénzesautomata-hálózatában

a) a készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automatákra eső éves átlagos készpénzfelvételi forgalom,

b) a befizetési funkcióval rendelkező készpénzes automatákra eső éves átlagos befizetési forgalom nem haladhatja meg az MNB által megállapított referenciaértéket.

(5) A hitelintézet a készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automaták minimális darabszámának területi alapú feltételek szerinti megállapítását követően köteles vizsgálni a készpénzesautomata-hálózata (4) bekezdés szerinti forgalmi alapú feltételeknek való megfelelését is. Amennyiben a forgalmi alapú feltételek alapján a készpénzesautomata-hálózat bővítése, illetve a befizetési funkcióval rendelkező készpénzes automaták számának növelése szükséges, azt a hitelintézet a (2) bekezdés szerinti határidők szerint köteles elvégezni.

(6) Az MNB a (4) bekezdés szerinti referenciaértékekről háromévente, a referenciaérték megállapításának alapjául szolgáló tárgyévét követő év március 31. napjáig tájékoztatja a hitelintézeteket.

(7) A hitelintézet köteles a készpénzesautomata-hálózatának területi és forgalmi alapú feltételeknek való megfelelését háromévente felmérni, és a felmérés eredményét a felmérés évének május 10. napjáig az ERA rendszeren keresztül megküldeni az MNB részére.

(7a) A működését 2024. március 15-ét követően megkezdő hitelintézet a készpénzesautomata-hálózatának felmérését első alkalommal

a) a területi alapú feltételeknek való megfelelés tekintetében az MNB által kiadott tevékenységi engedélyről szóló határozat véglegessé válása napját, illetve az Európai Unió másik tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló Megállapodásban részes más államban székhellyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepe (a továbbiakban: EGT-fióktelep) esetében a működése megkezdése napját követő naptári negyedévre vonatkozóan köteles elvégezni, és a felmérés eredményét a pénzforgalmi infrastruktúrák ezen naptári negyedévi statisztikai adatainak a 9. § (2) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti közzétételét

követő 3 hónapon belül az ERA rendszeren keresztül köteles megküldeni az MNB részére;

b) a forgalmi alapú feltételeknek való megfelelés tekintetében az MNB által kiadott tevékenységi engedélyről szóló határozat véglegessé válása napja, illetve EGT-fióktelep esetében a működése megkezdése napja utáni – a (7) bekezdést és a 36. § (1) bekezdését figyelembe véve – soron következő felmérés keretében köteles elvégezni, és a felmérés eredményét a (7) bekezdés szerinti határidőben és módon köteles megküldeni az MNB részére.

(8) Az MNB a (7), illetve (7a) bekezdés szerinti felmérés alapján hatósági határozatban minősíti a hitelintézet készpénzesautomata-hálózatát az (1)–(5) bekezdésben meghatározott követelményeknek való megfelelés szempontjából, és a minősítés alapján, amennyiben a hitelintézet készpénzesautomata-hálózata az (1)–(5) bekezdésben foglalt követelményeknek nem felel meg, kötelezi a hitelintézetet a követelményeknek megfelelő készpénzesautomata-hálózat kialakítására.

11. § (1) A hitelintézet

a) pénztár nélküli fiók létesítése, illetve egy adott fiók pénztárának megszüntetése vagy működésének korlátozása előtt köteles felmérni a pénztári forgalom volumenét, értékét, tendenciáit, saját ügyfélállománya készpénzfelvételi és készpénzbefizetési fizetési műveleteinek gyakoriságát és nagyságát, a készpénzhez való hozzájutás hálózati biztosítottságát;

b) kizárólag abban az esetben dönthet a pénztár megszüntetéséről, működésének korlátozásáról, ha az adott pénztár forgalma – legalább a tervezett változtatás időpontját megelőző 24 hónapot vizsgálva – trendszerűen, folyamatosan csökken, vagy a pénztári készpénzes fizetési műveletek olyan szűk – jellemzően nem lakossági – ügyfélcsoportra, ügyfélcsoportokra korlátozódnak, amely ügyfélcsoport, ügyfélcsoportok a készpénzes automaták használatára zökkenőmentesen áttérhetnek.

(2) A fióki pénztárak megszüntetése, továbbá működésének korlátozása nem korlátozhatja az ügyfeleket a készpénzhez történő hozzájutásban, illetve a készpénz fizetési számlára történő befizetésében, különös tekintettel az adott fiók ügyfelei által jellemzően felvenni, illetve befizetni szándékozott készpénz mennyiségére, címletösszetételére.

(3) Amennyiben a hitelintézet egy fiókjában megszünteti a pénztára(k)a)t, köteles legalább két, befizetési és kifizetési funkcióval is rendelkező készpénzes automatával bővíteni a készpénzesautomata-hálózatát, amelyek közül legalább egyet – amennyiben annak elhelyezése megoldható – az adott pénztár nélküli fiókban, a többi az adott vármegyében vagy fővárosi kerületen belül a fogyasztói igényekhez igazodóan, olyan infrastrukturális csomópontban köteles elhelyezni, ahol egyéb szolgáltatások (így például orvosi ellátás, kiskereskedelmi üzlet, postai szolgáltatás, közösségi közlekedés) is elérhetők.

(4) Amennyiben a hitelintézet egy fiókjában a pénztár, pénztárak működését úgy korlátozza, hogy azáltal a fiók pénztári készpénzes műveleteinek darabszáma – a változtatás időpontját megelőző legalább 24 hónapot vizsgálva – 30%-ot meghaladó mértékben csökken, úgy köteles legalább egy, befizetési és kifizetési funkcióval is rendelkező készpénzes automatával bővíteni a készpénzesautomata-hálózatát, amelyet az adott vármegyében vagy fővárosi kerületen belül a fogyasztói igényekhez igazodóan, olyan infrastrukturális csomópontban köteles elhelyezni, ahol egyéb szolgáltatások (így például orvosi ellátás, kiskereskedelmi üzlet, postai szolgáltatás, közösségi közlekedés) is elérhetők.

(5) Amennyiben a hitelintézet a hálózatát új pénztármentes fiókkal bővíti, köteles az adott pénztármentes fiókban vagy az adott településen, illetve fővárosi kerületben legalább két, befizetési és kifizetési funkcióval is rendelkező készpénzes automatával bővíteni a készpénzesautomata-hálózatát. A jelen bekezdés szerinti kötelezettség nem terheli a hitelintézetet, amennyiben a hitelintézet készpénzesautomata-hálózata megfelel a 10. § (1) és (4) bekezdésében foglaltaknak, és az (1) bekezdés a) pontja szerinti, az MNB részére a pénztármentes fiók létesítését megelőző 3 hónapon belül benyújtott elemzés szerint a hálózatában további kapacitásbővítés már nem szükséges.

(6) Amennyiben a hitelintézet valamely fiókjának pénztárát megszünteti, illetve valamely fiókja pénztárának, pénztárainak működését korlátozza, köteles az MNB-t előzetesen – a fiók pénztárának, pénztárainak megszüntetését megelőzően legalább 3 hónappal, illetve a fiók pénztára, pénztárjai működésének korlátozását megelőzően legalább 1 hónappal – tájékoztatni, a kpl-ellenorzes@mnk.hu elektronikus levélcímmel megküldött elektronikus üzenetben, a következő adatok megadásával: a fiók címe, a megszüntetendő, illetve működésében korlátozandó pénztárak száma, a korlátozás típusa, mértéke, továbbá a megszüntetendő, illetve működésében a (4) bekezdés szerinti mértékben korlátozandó pénztár, pénztárak helyett üzembe helyezendő készpénzes automaták száma, tervezett elérhetősége (cím), valamint a működés

megkezdésének várható időpontja.

(7) A hitelintézet készpénzesautomata-hálózatának (3) és (4) bekezdésben előírt bővítése

a) az MNB 10. § (8) bekezdése szerinti hatósági határozatában foglaltaknak való megfelelés szempontjából nem vehető figyelembe;

b) szempontjából a pénztár működésének megszüntetése, illetve korlátozása időpontját megelőző vagy azt követő legfeljebb hat hónapon belül telepített készpénzes automata figyelembe vehető.

(8) Jelen § alkalmazásában pénztár, pénztárak működése korlátozásának minősül minden olyan intézkedés, feltétel, amelyet nem jogszabály ír elő, és amely szűkíti a készpénzes műveletekhez való hozzáférést, így különösen a pénztár nyitvatartási idejének csökkentése, valamint a címletváltás, átváltás, készpénzkifizetés, illetve -befizetés időben, értékhatárban vagy darabszámban történő csökkentése.

12. § (1) A hitelintézet a fióki pénztár megszüntetését megelőzően legalább 3 hónappal, valamint a fióki pénztár működésének korlátozását megelőzően legalább 1 hónappal köteles tájékoztatni az ügyfeleit – az internetes honlapján, valamint az adott fiókban történő közzététellel – a pénztár megszüntetésének, illetve működése korlátozásának időpontjáról, valamint azokról a lehetőségekről, amelyek a pénztár megszüntetését, működése korlátozását követően az ügyfelek rendelkezésére állnak a készpénzes fizetési műveletek lebonyolítására. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a készpénzes automaták igénybevételének lehetőségére, továbbá az érmék, illetve a készpénzes automaták által nem elfogadott (például sérült) bankjegyek befizetésére, átváltására lehetőséget biztosító legközelebbi fióki pénztár, pénztárak elérhetőségére vonatkozó információkra is.

(2) A fiókhálózata legalább 30%-ában pénztármentes fiókot működtető hitelintézet – január 1., december 25. és december 26. kivételével – minden naptári napon legalább 7 és 22 óra között telefonon, illetve videochaten közvetlenül elérhető, ügyfeleket támogató szolgáltatást köteles biztosítani a készpénzes automaták használatához. A hitelintézet a támogató szolgáltatás közvetlen elérhetőségét a készpénzes automatákon vagy azok képernyőjén jól látható módon köteles feltüntetni.

13. § A hitelintézet pénztárral rendelkező fiókjaiban az ügyfélkiszolgálás folyamatában a pénztári készpénzes fizetési műveleteket lebonyolítani kívánó ügyfelek nem szenvedhetnek hátrányt, a pénztári kiszolgálás színvonala és várakozási ideje nem lehet kedvezőtlenebb az egyéb pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásokat igénybe venni kívánó ügyfelekhez képest.

5. A készpénzes automaták üzemeltetésével kapcsolatos egyéb rendelkezések

14. § (1) A hitelintézet és az egyéb gazdasági szereplő az általa üzemeltetett készpénzesautomata-hálózat tekintetében – a vis maior helyzet, valamint a szezonális jellegű készpénzesautomata-üzemeltetés kivételével – éves átlagban legalább 98%-os rendelkezésre állást köteles biztosítani.

(2) Az (1) bekezdés szerinti rendelkezésre állás időszakán belül a hitelintézet az általa üzemeltetett egyes készpénzes automaták tekintetében a készpénzfelvételt legalább a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 36/A. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint köteles biztosítani.

15. § (1) A készpénzes automatát üzemeltető hitelintézet és egyéb gazdasági szereplő köteles a készpénzes automaták használatával kapcsolatos tudnivalókról az ügyfeleket – az ügyfelek számára könnyen áttekinthető formában és közérthetően – tájékoztatni. Ennek érdekében a hitelintézet és az egyéb gazdasági szereplő köteles rövid, szemléletes ismertető anyagokat készíteni, és azokat folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon elérhetővé tenni a lehető legtöbb kommunikációs csatornán keresztül, de legalább az internetes honlapján, az internetbanki és mobilbanki felületein, az ügyfelek számára nyitva álló helyiségekben és a készpénzes automaták mellett vagy azok menüjében.

(2) A hitelintézet és az egyéb gazdasági szereplő az általa üzemeltetett készpénzes automaták esetében köteles gondoskodni a bankjegykiadó és bankjegybefogadó nyílások funkciójának egyértelmű és közérthető feltüntetéséről, amennyiben több nyílással rendelkezik a készpénzes automata, akkor annak egyértelmű jelzéséről, hogy az adott fizetési művelet során mely nyílást szükséges az ügyfélnek használnia. A hitelintézet és az egyéb gazdasági szereplő köteles gondoskodni továbbá arról, hogy a készpénzes automatákon az információs, hiba- és panaszbejelentési elérhetőségek, illetve egyéb bejelentési lehetőségek (például nem saját kibocsátású fizetési kártya esetén a kártyakibocsátónál történő bejelentés lehetősége) jól látható módon legyen feltüntetve.

6. A bankjegyzsgáló gép működésére vonatkozó egyes szabályok

16. § (1) A bankjegyzvizsgáló gépnek – funkciójától függetlenül – alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a forintbankjegyeknek a bankjegyzvizsgáló gépet működtető alkalmazott, illetve a bankjegyzvizsgáló gépet kezelő ügyfél beavatkozása nélküli adagolással történő ellenőrzésére és a 2. melléklet 2. pontjában meghatározott kategóriákba, az ott rögzítettek szerint történő szétválogatására.

(2) A bankjegyzvizsgáló gépnek átalakíthatónak kell lennie annak biztosítása érdekében, hogy alkalmas legyen az esetleges új hamisítványok megbízható felismerésére, valamint adott esetben a változó szigorúságú forgalomképesség-vizsgálati előírásokhoz való igazodásra.

(3) A bankjegyzvizsgáló gépnek az (1) és (2) bekezdésben foglaltakon túlmenően alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a 2. melléklet 2. pontjában meghatározott kategóriák szerint, az ott rögzítetteknek megfelelően szétválogatott forintbankjegyek fizikai elkülönítésére is.

(4) A bankjegyzfeldolgozó és -válogató gépnek, a pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyzfeldolgozó és -válogató gépnek, a bankjegyzvisszaforgató gépnek, valamint a bankjegyzkifizető gépnek az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a forgalomképesség szerinti válogatásra is.

(5) Az ügyfél által kezelt gépnek – a bankjegyzkifizető gép kivételével –

a) a hamisgyanus forintbankjegyekre és a nem egyértelműen valódi forintbankjegyként azonosított tárgyakra vonatkozó információkat – legalább a befizetőre, illetve a számlatulajdonosra vonatkozó információkkal történő összekapcsolásáig – meg kell őriznie,

b) alkalmasnak és mindenkor képesnek kell lennie a törvényes fizetőeszköznek minősülő valódi forintbankjegyek elfogadására, és

c) biztosítania kell az ellenérték fizetési számlán való jóváírásához szükséges adatokat.

(6) A bankjegyzvisszaforgató gépnek, a bankjegyzkifizető gépnek, valamint a pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyzfeldolgozó és -válogató gépnek az (1)–(5) bekezdésben foglaltakon túlmenően biztosítania kell azt is, hogy a bankjegyzfelvétel csak forgalomképes forintbankjegyz formájában valósuljon meg.

(7) A bankjegyzvizsgáló gép funkciójára és működésére vonatkozó részletes szabályokat, valamint a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő ehhez kapcsolódó teendőit a 2. melléklet tartalmazza.

7. A bankjegyzvizsgáló gép bevizsgálására és az MNB jegyzékre vonatkozó szabályok

17. § (1) A bankjegyzvizsgáló gép bevizsgálását és az MNB jegyzékbe való felvételét a gyártó, a forgalmazó vagy az üzemeltető jogosult kezdeményezni az MNB-nél. Az MNB a bevizsgálási igényt visszautasítja, ha az olyan hardver- és szoftververziójú bankjegyzvizsgáló géptípusra vonatkozik, amelynek bevizsgálását már korábban elvégezte.

(2) Az igényt a 3. mellékletben meghatározott formában és tartalommal kell bejelenteni.

(3) Az igénybejelentéshez mellékelni kell az alábbi dokumentumokat:

a) a bevizsgálendő bankjegyzvizsgáló gépről a következő információkat tartalmazó – elsősorban magyar nyelvű, ennek hiányában angol nyelvű – dokumentum (így például gyártói vagy felhasználói kézikönyv, útmutató, használati utasítás) (a továbbiakban együtt: felhasználói kézikönyv):

aa) a bankjegyzvizsgáló gép összes, az üzemeltető általi beállítási lehetősége (így például a válogatási szintek vagy határértékek, valóságvizsgálati szintek vagy határértékek beállításai),

ab) a bankjegyzvizsgáló gép összes funkciójának, azaz a válogatási módok lehetőségeinek és használatának leírása [így például a bankjegyz behelyezésének módja (orientáció), válogatási módok: címlet, valuta, forgalomképesség szerint],

ac) a bankjegyzvizsgáló gép megfelelő és megbízható működéséhez szükséges, az üzemeltető által végzendő karbantartási, tisztítási feladatok leírása,

ad) a bankjegyzvizsgáló gép megfelelő és megbízható működése érdekében szükséges, a gyártó által előírt, a szerződött karbantartó által végzendő karbantartás módjának és gyakoriságának leírása (így például az átvizsgálás, tisztítás, kalibrálás, kopó alkatrészek cseréje),

b) a forgalmazó nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy kötelezettséget vállal a bevizsgálendő bankjegyzvizsgáló géptípus hamisítvány felismerési képességének folyamatos fenntartására és helyreállítására, azzal, hogy késlekedés nélkül kezdeményezi és támogatja az ahhoz szükséges intézkedések végrehajtását a gyártónál.

(4) Amennyiben a benyújtott felhasználói kézikönyv nem tartalmazza a (3) bekezdés a) pontjában felsorolt

információkat, azt az MNB által egyedileg összeállított és az igénylő részére megküldött információs lapon kell pótolni.

18. § (1) A bevizsgálást az MNB a saját létesítményében vagy a bevizsgálás igénylője által megjelölt más magyarországi helyszínen végzi.

(2) Az MNB a bevizsgálást forintbankjegy-hamisítványokból, valamint valódi forgalomképes és valódi forgalomképtelen forintbankjegyekből összeállított tesztcsomaggal végzi.

(3) Ha a bevizsgálást az MNB saját létesítményében végzi, a bevizsgálás díjmentes. Ha a bevizsgálást az MNB a bevizsgálás igénylője által megjelölt más magyarországi helyszínen végzi, a bevizsgálás igénylője viseli az MNB bevizsgálással összefüggő költségeit, így különösen az utazási és szállásköltséget, továbbá gondoskodik a tesztcsomag szállításáról, és viseli az azzal összefüggő költségeket, így különösen a szállítási költséget és az MNB által jóváhagyott biztosítás, bankgarancia díját.

(4) A bevizsgálás eredménye kizárólag az MNB által bevizsgált bankjegyzvizsgáló géptípusra és annak a bevizsgáláskor alkalmazott hardver- és szoftververziójára, a valóságvizsgálatot befolyásoló paramétereinek értékeire, forgalomképességet is vizsgáló gép esetén a forgalomképességi válogatási paramétereket befolyásoló értékeire vonatkozóan, valamint a bevizsgálás során használt tesztcsomag tekintetében érvényes.

(5) A bevizsgálás eredménye nem érinti

a) az adott bankjegyzvizsgáló géptípus gyártójának, illetve forgalmazójának a gép használatra való alkalmasságáért és hibátlan működéséért, valamint

b) a pénzfeldolgozónak, a pénzforgalmazónak és az egyéb gazdasági szereplőnek a forintbankjegy-visszaforgatásra vonatkozó szabályok betartásáért fennálló felelősségét.

19. § (1) A bevizsgálás első lépése az előzetes (gyors) vizsgálat, amely a bankjegyzvizsgáló gép funkciójától függetlenül, minden esetben elvégzendő, és egyben előfeltétel a további bevizsgáláshoz. Az előzetes (gyors) vizsgálat annak megállapítására irányul, hogy a bankjegyzvizsgáló gép alkalmas-e a valódi forintbankjegy felismerésére.

(2) A bevizsgálás második lépése az alap- (hitelesítési) vizsgálat, amely az adott bankjegyzvizsgáló gép funkciójától függően az alábbiakra terjed ki:

a) a valódi és a hamis forintbankjegyek egymástól való megkülönböztethetősége (a hamisítványok felismerésére való alkalmasság felmérése),

b) a forintbankjegyek forgalomképesség szerinti osztályozhatósága (a forgalomképesség felismerésére való alkalmasság felmérése), valamint

c) a bankjegy-kifizető gép kivételével az ügyfél által kezelt bankjegyzvizsgáló gép esetében a hamisgyanús forintbankjegy befizetőjére, illetve a számlatulajdonosra vonatkozó információ megőrizhetősége, valamint a befizetőre, illetve a számlatulajdonosra és a hamisgyanús forintbankjegyekre vonatkozó információk összekapcsolhatósága (a visszakereshetőség biztosítására való alkalmasság felmérése).

(3) Az MNB a már bevizsgált és az elvárt követelményeknek megfelelt bankjegyzvizsgáló gép bevizsgálásának igénylőjét soron kívüli újbóli bevizsgálásra hívhatja fel, ha

a) megváltoztatja a bevizsgálásra használt, a 18. § (2) bekezdése szerinti tesztcsomagot, vagy

b) az MNB által hivatalosan ismert tények alapján az adott bankjegyzvizsgáló géptípus tekintetében típushiba gyanúja merül fel.

A bevizsgálás igénylője köteles az MNB felhívásának kézhezvételét követő hat héten belül lehetővé tenni az MNB számára a soron kívüli újbóli bevizsgálást. A soron kívüli újbóli bevizsgálás menetét az MNB az (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével határozza meg.

(4) A bevizsgálás igénylőjének a (2) bekezdésben meghatározott alap- (hitelesítési) vizsgálatot követően évente – a mindenkori utolsó bevizsgálás eredménye alapján az MNB jegyzékbe való felvétel hónapjának utolsó napját követő 1 éven belül, a 17. § (2) bekezdésében foglaltak szerint – kezdeményeznie kell az MNB által bevizsgált bankjegyzvizsgáló géptípus újbóli bevizsgálását. Az évenkénti újbóli bevizsgáláshoz a 17. § (3) bekezdése szerinti dokumentumokat abban az esetben kell benyújtani, ha azokban időközben változás történt. Az évenkénti újbóli bevizsgálás menetét az MNB az (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével határozza meg.

(5) A bevizsgálás igénylőjének minden esetben – a 17. § (2) bekezdésében foglaltak szerint – kezdeményeznie kell az MNB-nél a bankjegyzvizsgáló géptípus újbóli bevizsgálását, ha bármilyen módon

módosult annak valódiságvizsgáló hardvere, illetve szoftvere. Az újbóli bevizsgáláshoz a 17. § (3) bekezdése szerinti dokumentumokat abban az esetben kell benyújtani, ha azokban időközben változás történt. Az MNB a bevizsgálás menetét az (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével határozza meg.

20. § Az MNB értesíti az 5. § (2) bekezdése szerinti üzemeltetőket, ha az általuk üzemeltetett bankjegyzőgépek géptípus vonatkozásában

a) a 19. § (3) bekezdése szerinti soron kívüli újbóli bevizsgálásra hívja fel a bevizsgálás igénylőjét,

b) a 21. § (3) bekezdése szerinti záradékolást alkalmazza,

c) a 21. § (1) bekezdésében meghatározott határidő lejártát követően vagy a 21. § (4) bekezdésében meghatározott bármely okból az MNB jegyzékben törlést hajt végre.

21. § (1) Az MNB a bevizsgáláson az elvárt követelményeknek megfelelő bankjegyzőgép géptípust felveszi az MNB jegyzékbe, és azt az MNB jegyzékbe való felvétel hónapjának utolsó napjától számított 1 évig ott szerepelteti, amennyiben a bankjegyzőgép géptípus továbbra is képes az MNB számára ezen idő alatt ismertté váló valamennyi forintbankjegy-hamisítvány típus felismerésére.

(2) Az MNB jegyzék az alábbiakat tartalmazza:

a) a bevizsgált bankjegyzőgép gép adatai: név, funkció, típus, hardver- és szoftververzió,

b) a gyártóra, illetve a forgalmazóra vonatkozó információk: név, székhely, levelezési cím, elektronikus levél- és internetes honlapcím,

c) az MNB jegyzékbe való felvétel időpontja,

d) a (3) bekezdés szerinti, esetleges záradék.

(3) Az MNB az MNB jegyzékbe felvett bankjegyzőgép géptípust záradékkal látja el, ha az adott bankjegyzőgép géptípus csak valamely korlátozással használható. Az MNB jegyzékben záradékkal szerepeltetett bankjegyzőgép géptípus csak olyan funkcióban használható, amelyre a korlátozás nem vonatkozik.

(4) Az MNB az adott bankjegyzőgép géptípust az (1) bekezdésben foglalt határidő lejártá előtt is törli az MNB jegyzékből, amennyiben

a) a bevizsgálás igénylője nem tesz eleget a 19. § (3)–(5) bekezdésében foglaltaknak,

b) az adott bankjegyzőgép géptípus a 19. § (3)–(5) bekezdése szerinti bármely újbóli bevizsgáláson nem felel meg az elvárt követelményeknek,

c) a záradékkal ellátott bankjegyzőgép géptípus korlátozó záradék nélküli hardver- és szoftververziójának – a sikeres bevizsgálást követő – MNB jegyzékbe való felvételétől számítva 60 nap telt el,

d) a gyártó, forgalmazó kérésére, amennyiben nincs olyan üzemben lévő bankjegyzőgép gép, amely az adott bankjegyzőgép géptípushoz tartozik.

8. A hamisgyanús bankjegy kezelésére vonatkozó előírások

22. § (1) A természetes és a jogi személy, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a bankjegy valódisága iránti legcsekélyebb kétsége esetén köteles a bankjegyet a fellelést követően szakértői vizsgálat céljából a hitelintézetnek, a postának vagy az MNB-nek átadni. A hitelintézet és a posta köteles a bankjegyet átvenni, valódiságát megvizsgálni, és az általa hamisgyanús minősített bankjegyet – az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, az átvételtől számított 20 munkanapon belül – továbbítani az MNB-nek.

(2) Az egyéb gazdasági szereplő köteles az automata bankjegykiadó gép üzemeltetése során általa fellelt olyan bankjegyet, amelynek a valódisága iránt a legcsekélyebb kétsége merül fel, továbbá az általa üzemeltetett ügyfél által kezelt gépből származó hamisgyanús bankjegyet szakértői vizsgálat céljából a vele szerződéses kapcsolatban álló pénzfeldolgozónak, ennek hiányában a hitelintézetnek vagy az MNB-nek haladéktalanul átadni. A pénzfeldolgozó és a hitelintézet köteles a bankjegyet átvenni, valódiságát megvizsgálni, és az általa hamisgyanús minősített bankjegyet – az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, az átvételtől számított 20 munkanapon belül – továbbítani az MNB-nek.

(3) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles a valódiság- és forgalomképességi vizsgálat során fellelt, illetve az ügyfél által kezelt gépből származó és az általa elvégzett valódiságvizsgálat alapján is hamisgyanús minősített bankjegyet – az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, a felleléstől, illetve az ügyfél által kezelt gépbe való befizetéstől számított 20 munkanapon belül – átadni vagy megküldeni az MNB-nek.

(4) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles a befizetéstől számított 8 hétig megőrizni a befizetőre, illetve a számlatulajdonosra vonatkozó információkat.

(5) Az (1)–(3) bekezdés szerinti jegyzőkönyv tartalmi elemeit a 4. melléklet határozza meg.

23. § (1) A hamisgyanus bankjegy szakértői vizsgálatát az MNB végzi.

(2) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis bankjegy ellenértékének megtérítése sem az azt fellelő vagy szakértői vizsgálat céljából továbbító pénzfeldolgozótól, pénzforgalmazótól és egyéb gazdasági szereplőtől, sem az MNB-től nem igényelhető.

(3) Az MNB a szakértői vizsgálat eredményéről a vizsgálat kezdeményezőjét vagy annak MNB-nél eljárt megbízottját értesíti, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintbankjegy ellenértékét, illetve a valódi külföldi bankjegyet – a szakértői vizsgálat eredményéről szóló értesítéssel egyidejűleg – visszajuttatja a szakértői vizsgálat kezdeményezőjének vagy annak MNB-nél eljárt megbízottjának.

(4) A hamis bankjegy őrzését és kezelését – uniós jogi aktus vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az MNB végzi.

(5) Az MNB a pénzhamisítás megelőzése és felderítése érdekében együttműködik a bűnüldöző szervekkel, és kérésükre – az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben és az MNB tv. 24. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – pénzhamisításra vonatkozó adatokat ad át részükre.

24. § (1) A pénzfeldolgozó a 23. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintbankjegy ellenértékét, illetve a valódi külföldi bankjegyet a megbízójával kötött megállapodásban foglalt, ilyen megállapodás hiányában a (2) bekezdés szerinti határidőn belül köteles a megbízó részére átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

(2) A pénzforgalmazó a 23. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintbankjegy ellenértékét, illetve a valódi külföldi bankjegyet – annak kézhezvételét követő 10 munkanapon belül – köteles a bankjegy befizetőjének (birtokosának) átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

(3) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis bankjegy esetén a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó az MNB szakértői vizsgálatának eredményéről – az erről szóló értesítés kézhezvételét követő 10 munkanapon belül – köteles a bankjegy befizetőjét (birtokosát) értesíteni.

(4) A hitelintézet, a posta és a pénzfeldolgozó a 22. § (1), illetve (2) bekezdése alapján átvett, de általa valódinak minősített bankjegyet köteles forgalomképtelennek minősíteni, és annak ellenértékét köteles az általa elvégzett vizsgálatot követő 10 munkanapon belül a bankjegy átadójának átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

9. A készpénzforgalmazás kritikus infrastrukturális elemeinek, működési kockázatainak, valamint a készpénzellátás zavartalanságát veszélyeztető események felmérése, intézkedési terv kidolgozása

25. § (1) A hitelintézet – a szakosított hitelintézet és a hitelszövetkezet kivételével – köteles felmérni és minősíteni a készpénzforgalma lebonyolításához kialakított teljes infrastrukturális hálózatát – hitelintézeti fiókok, ATM-ek, valamint ügyfél által kezelt gépek hálózata – az egyes infrastrukturális elemeknek a lakosság készpénzellátásában betöltött szerepének kritikussága szempontjából. Kritikus infrastrukturális elemnek minősül

a) a rendkívüli helyzetben történő készpénzszállítás tárgyában az MNB-vel kötött megállapodás alapján kijelölt hitelintézeti fiók,

b) az a hitelintézeti fiók, amelyben az átlagos napi forint készpénzforgalom meghaladja a fiókhálózat egészére számított átlagos napi forint készpénzforgalom értékét,

c) az ATM-ek, valamint ügyfél által kezelt gépek legalább 20%-a, azzal, hogy kritikus infrastrukturális elemnek minősül minden olyan

ca) ATM, valamint ügyfél által kezelt gép, amelynél az átlagos napi forint készpénzforgalom meghaladja az ATM-ek, valamint ügyfél által kezelt gépek hálózatának egészére számított átlagos napi forint készpénzforgalom értékét,

cb) ATM, valamint ügyfél által kezelt gép, amelytől 10 kilométeren belül nem érhető el másik saját ATM, illetve ügyfél által kezelt gép,

d) minden további olyan infrastrukturális elem, amely a felmérést végző hitelintézet megítélése szerint valamely egyéb szempont, így különösen a területi elhelyezkedés, az ellátott terület nagysága alapján a lakosság készpénzellátásában fontos szerepet tölt be.

(2) A posta köteles felmérni és minősíteni a készpénzforgalma lebonyolításához kialakított fiókhálózatát az egyes postai fiókoknak a lakosság készpénzellátásában betöltött szerepének kritikussága szempontjából.

Kritikus postai fióknak minősül

a) a rendkívüli helyzetben történő készpénzszállítás tárgyában az MNB-vel kötött megállapodás alapján kijelölt postai fiók,

b) minden további olyan postai fiók, amely a posta megítélése szerint valamely egyéb szempont, így különösen a területi elhelyezkedés, az ellátott terület, illetve a lebonyolított készpénzforgalom nagysága alapján a lakosság készpénzellátásában fontos szerepet tölt be.

(3) A hitelintézet és a posta az (1) és (2) bekezdés szerinti minősítés során a kritikusság szintjére több fokozatot is megállapíthat, azzal, hogy az (1) bekezdés a) pontja, valamint a (2) bekezdés a) pontja szerinti kritikus fiók a legmagasabb kritikussági szintű fokozatba sorolandó.

(4) Az (1) bekezdés szerinti, az MNB által kijelölt hitelintézet, illetve a posta az (1) és a (2) bekezdés szerinti kritikus hitelintézeti infrastrukturális elemek, illetve postai fiókok évente felülvizsgált listáját köteles az ERA rendszeren keresztül, az 5. melléklet szerinti adatokat tartalmazó excel formátumú melléklet csatolásával, az adott év június 30. napjáig megküldeni az MNB részére. Az MNB a kijelölésről az adott hitelintézetet írásban tájékoztatja, és a kijelölt hitelintézet jelen bekezdés szerinti kötelezettsége mindaddig fennáll, amíg az MNB a kijelölés visszavonásáról nem tájékoztatja írásban az adott hitelintézetet.

(5) Az (1) bekezdés szerinti, az MNB által ki nem jelölt hitelintézet a készpénzforgalmazás szempontjából kritikus infrastrukturális hálózatát az (1) bekezdésben meghatározottak alapján háromévente, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig köteles felülvizsgálni.

26. § (1) A 25. § (1) bekezdése szerinti hitelintézet és a posta köteles azonosítani a készpénzforgalmazását és az ahhoz szükséges erőforrások rendelkezésre állását veszélyeztető valamennyi működési kockázatot, valamint a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását veszélyeztető eseményeket, az alábbi szempontok alapján:

a) a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását kínálati oldalról veszélyeztető

aa) humán erőforrások kiesése,

ab) informatikai erőforrások kiesése,

ac) a szerződött pénzfeldolgozó kiesését eredményező működési kockázatok, események,

ad) a készpénzforgalmazás lebonyolítására szolgáló infrastrukturális elemek, illetve postai fiókok kiesését eredményező, az aa)–ac) alpontba nem sorolható egyéb működési kockázatok, események,

b) a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását keresleti oldalról veszélyeztető események.

(2) A hitelintézetnek és a postának rendelkeznie kell az azonosított működési kockázatokból, a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását veszélyeztető eseményekből és a kapcsolódó erőforrás-kiesésekből eredő, a készpénzforgalmazásában bekövetkező rendkívüli helyzetek kezelésére, így különösen a kritikusnak minősített infrastrukturális elemek, illetve postai fiókok készpénzellátására és a rendkívüli helyzetben történő továbbműködtetésére vonatkozó intézkedési tervvel.

(3) A hitelintézet és a posta a (2) bekezdésben meghatározott intézkedési tervet az azonosított működési kockázatok, valamint a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását veszélyeztető események miatt bekövetkező rendkívüli helyzetek szerinti bontásban köteles elkészíteni.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott intézkedési terv kötelező tartalmi elemei:

a) az egyes azonosított működési kockázatok, a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását veszélyeztető események és az azokkal összefüggésben bekövetkező, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzet leírása,

b) az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetre vonatkozó kommunikációs tevékenység alapelvei és az MNB-vel való kapcsolattartás rendje,

c) a kritikusnak minősített hitelintézeti és postai fióknak az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben történő nyitvatartási, ügyfélkiszolgálási rendje, ideértve a hitelintézetnél és a postánál fizetési számlával rendelkező saját, illetve fizetési számlával nem rendelkező egyéb ügyfelek készpénzkiszolgálásának feltételeit is,

d) a kritikusnak minősített hitelintézeti és postai fióknak az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben a készpénzkiszolgálással kapcsolatos alapelvei, prioritásai, belső eljárásrendje, a döntési hatáskörök szabályozása,

e) a kritikusnak minősített hitelintézeti és postai fiók által az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben alkalmazandó bankjegy-visszaforgatási rend,

f) a kritikusnak minősített hitelintézeti és postai fiókok készpénzellátásának biztosítása az adott rendkívüli

helyzetben,

g) a kritikusnak minősített ATM-eknek és ügyfél által kezelt gépeknek az adott, a készpénzforgalmazást érintő rendkívüli helyzetben történő továbbműködtetésére vonatkozó alapelvek, prioritások és működési rend, különös tekintettel a kritikusnak minősített ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek készpénzzel való utántöltésére.

(5) A hitelintézet és a posta köteles a szerződött pénzfeldolgozójával, a hitelintézetek továbbá egymással is együttműködni az intézkedési tervnek a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását veszélyeztető, a saját működési kockázataikon kívül eső események miatt bekövetkező rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó része kidolgozása során.

(6) A 25. § (1) bekezdése szerinti, az MNB által kijelölt hitelintézet, illetve a posta az (1)–(5) bekezdés szerinti, kétévente felülvizsgált intézkedési tervét köteles az ERA rendszeren keresztül, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig megküldeni az MNB részére.

(7) A 25. § (1) bekezdése szerinti, az MNB által ki nem jelölt hitelintézet az (1)–(5) bekezdés szerinti intézkedési tervét háromévente, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig köteles felülvizsgálni.

10. A forintbankjegyek címletváltásának és átváltásának szabályai

27. § A fogyasztói ügyfélkörrel rendelkező hitelintézet (a továbbiakban jelen alcím alkalmazásában: hitelintézet) és a posta a 28–31. §-ban foglaltak szerint köteles a forintbankjegyek címletváltását és átváltását végezni.

28. § (1) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek címletváltását és átváltását – a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel – valamennyi állandó és mobil fiókjában köteles végezni. Amennyiben a hitelintézet és a posta a 2. § 5. pont *b)* alpont *ba)–bc)* pontja szerinti ügyfél által kezelt gépet üzemeltet, a forgalomból bevont bankjegyek átváltására vonatkozó kötelezettségének az ügyfél által kezelt gépen keresztüli befizetés elfogadásával is köteles eleget tenni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettség nem terjed ki a hitelintézet és a posta pénztár nélküli fiókjára, amennyiben

a) a hitelintézet pénztár nélküli fiókjában kizárólag a Hpt. 3. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti szolgáltatást nyújt,

b) a hitelintézet és a posta a főváros ugyanazon kerületében vagy ugyanazon a – fővároson kívüli – településen legalább egy olyan másik – pénztárral rendelkező vagy pénztár nélküli – saját állandó fiókot üzemeltet, amelyben végzi a forintbankjegyek címletváltását és átváltását,

c) a hitelintézet és a posta a pénztár nélküli fiókját a főváros vonzáskörzetébe tartozó olyan településen üzemelteti, amely település közigazgatási határától mért 20 kilométeres távolságon belül elérhető a hitelintézetnek és a postának olyan másik – pénztárral rendelkező vagy pénztár nélküli – saját állandó fővárosi fiókja, amelyben végzi a forintbankjegyek címletváltását és átváltását.

(3) Amennyiben a hitelintézet és a posta az adott településen kizárólag pénztár nélküli fiókot üzemeltet, a forintbankjegyek címletváltására és átváltására vonatkozó kötelezettsége teljesítéséhez közreműködőt vehet igénybe. Közreműködő csak hitelintézet, posta vagy a Hpt. szerinti pénzváltási tevékenységet közvetítő lehet. A közreműködő ugyanazon a településen vagy fővárosi kerületben legfeljebb két megbízóval köthet megállapodást. A hitelintézet és a posta a közreműködő igénybevételéről köteles az MNB-t előzetesen – legkésőbb az igénybevételt 5 munkanappal megelőzően –, a kpl-ellenorzes@mnbb.hu elektronikus levélcímre megküldött elektronikus üzenetben tájékoztatni, a következő adatok megadásával: a közreműködő megnevezése, székhelye, cégjegyzékszám, az érintett fiókok címe.

29. § (1) A forintbankjegyek címletváltása keretében egy alkalommal legfeljebb 50 darab forintbankjegy cseréjét kell elvégezni, illetve legfeljebb 100 darab forintérmét kell kiadni.

(2) A forintbankjegyek átváltására mennyiségi korlátozás nem alkalmazható.

(3) A hitelintézet és a posta a 10 darabot meghaladó mennyiségű forintbankjegy átváltását, valamint pénztár nélküli fiók esetében a 10 darabot meghaladó mennyiségű forintbankjegy címletváltását is előzetes bejelentéshez kötheti, azzal, hogy az átváltást, illetve a címletváltást az ügyfél átváltásra, illetve címletváltásra vonatkozó igényének bejelentését követő két munkanapon belül köteles végrehajtani.

(4) A hitelintézet és a posta a hiányos forintbankjegyet abban az esetben köteles címletváltásra és átváltásra átvenni, amennyiben a forintbankjegy 50%-ánál nagyobb részét benyújtják. A több – esetlegesen összeragasztott – darabból álló hiányos forintbankjegy címletváltás és átváltás keretében akkor váltható át,

amennyiben az egyes részek a címletváltás, illetve átváltás helyszínén megállapíthatóan azonos forintbankjegyhez tartoznak, és az egyes részek együttesen a forintbankjegy 50%-ánál nagyobb részét kiteszik.

(5) A hitelintézet és a posta az olyan hiányos forintbankjegyet, amelynek a felülete a címletváltás, illetve átváltás helyszínén egyértelműen megállapíthatóan nem haladja meg az 50%-ot, köteles az ügyféltől térítésmentesen átvenni, és az átvételre vonatkozó, a 4. melléklet szerinti tartalmú jegyzőkönyvvel együtt – az átvételtől számított 20 munkanapon belül – az MNB-nek továbbítani.

(6) A hitelintézet és a posta az olyan hiányos forintbankjegyet, amelynél nem állapítható meg egyértelműen, hogy a benyújtott forintbankjegy(rész)ek) mérete meghaladja-e az 50%-ot, köteles az ügyféltől átvenni, és szakértői vizsgálat céljából – az átvételre vonatkozó, a 4. melléklet szerinti tartalmú jegyzőkönyvvel együtt, az átvételtől számított 20 munkanapon belül – az MNB-nek továbbítani.

(7) Az MNB a hiányos forintbankjegy szakértői vizsgálatának eredményéről a vizsgálatot kezdeményező hitelintézetet és postát értesíti, és a szakértői vizsgálat alapján az 50%-ot meghaladó méretű hiányos forintbankjegy ellenértékét visszajuttatja a vizsgálatot kezdeményező hitelintézetnek és postának. Az MNB az 50%-ot meg nem haladó méretű hiányos forintbankjegyet ellenérték térítése nélkül bevonja és megsemmisíti. A hitelintézet és a posta az MNB szakértői vizsgálatának eredményéről – az erről szóló értesítés kézhezvételét követő 10 munkanapon belül – köteles az ügyfelét értesíteni, és az 50%-ot meghaladó méretű hiányos forintbankjegy ellenértékét az ügyfél részére átadni, megküldeni vagy vele elszámolni.

(8) A forintbankjegyek címletváltásának és átváltásának kötelezettsége nem terjed ki arra a forintbankjegyre, amelynek a valódisága vagy névértéke nem állapítható meg egyértelműen. A nem egyértelműen valódi forintbankjegy tekintetében a hitelintézet és a posta köteles valódiságvizsgálatot végezni, és az általa hamisgyanusnak minősített forintbankjegyet a 22. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az MNB-nek átadni vagy megküldeni. A hitelintézet és a posta a 24. § (2) és (3) bekezdése szerint köteles az ügyfelét az MNB által lefolytatott szakértői vizsgálat eredményéről értesíteni, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintbankjegy ellenértékét az ügyfelének átadni, megküldeni vagy vele elszámolni.

30. § (1) A hitelintézet, illetve a posta

a) a forintbankjegyek 29. § (1) bekezdése szerinti címletváltásáért díjat számíthat fel, amelynek maximális mértéke – ideértve a címletváltással összefüggésben egyéb címen felszámított különdíjat is –

aa) az ügyfélnek kifizetésre kerülő forintbankjegy névértékének 3%-a,

ab) az ügyfélnek kifizetésre kerülő forintérme névértékének 10%-a,

b) a forintbankjegyek 29. § (1) bekezdése szerinti címletváltását a nála vezetett fizetési számla meglétéhez, illetve az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételéhez kötheti,

c) a forintbankjegyek 29. § (1) bekezdése szerinti címletváltását a saját üzemeltetésű állandó postai fiókokra korlátozhatja.

(2) A hitelintézet és a posta

a) a forintbankjegyek 2. § 16. pont a) alpont aa) pontja, valamint b) alpont ba) pontja szerinti átváltásáért díjat nem számíthat fel, és

b) a forintbankjegyek átváltását az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételéhez, illetve a forgalomból bevont forintbankjegy 2. § 16. pont a) alpont ab) pontja szerinti átváltása kivételével a nála vezetett fizetési számla meglétéhez nem kötheti.

31. § (1) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjaiban jól látható helyen, hirdetményben köteles közzétenni a címletváltás és az átváltás igénybevételének lehetőségét, a 30. § (1) bekezdése szerint meghatározott feltételeket és díjat, valamint a címletváltás és az átváltás végrehajtásával kapcsolatos információkat, különös tekintettel a 29. § (3) bekezdésében foglaltakra.

(2) A hitelintézet és a posta a forintbankjegyek címletváltását és átváltását ténylegesen nem végző fiókjában jól látható helyen, hirdetményben köteles közzétenni a címletváltást és átváltást ténylegesen végző legközelebbi fiókjának címét, illetve közreműködő igénybevétele esetén a közreműködő megnevezését és érintett fiókjának címét, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.

(3) A hitelintézet és a posta internetes honlap működtetése esetén köteles azon folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon elérhetővé tenni a forintbankjegyek címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjainak, illetve közreműködő igénybevétele esetén a közreműködő érintett fiókjainak listáját, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.

11. A pénzfeldolgozóra vonatkozó speciális előírások

32. § A pénzfeldolgozó az egyes kiegészítő pénzügyi szolgáltatások végzése feltételeinek részletszabályairól szóló 536/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. § f) pontjában előírt belső ügyviteli szabályzatot az e rendeletben foglaltak figyelembevételével köteles kidolgozni.

33. § A pénzfeldolgozó köteles gondoskodni az általa végzett pénzfeldolgozás és készpénzforgalmazás mennyiségéhez mindenkor igazodó humán, informatikai, szállítási és egyéb erőforrások biztosításáról. A pénzfeldolgozó köteles évente rendszeresen – a tárgyévet követő év február 15-ig –, valamint új ügyfélmegbízás elfogadását megelőzően abban az esetben, ha az új megbízás várhatóan meghaladja a megelőző év pénzfeldolgozási, illetve készpénzforgalmazási forgalmának 10%-át, számításokkal alátámasztott elemzést végezni arra vonatkozóan, hogy elegendő erőforrásokkal rendelkezik az ügyfelek pénzfeldolgozási és készpénzforgalmazási megbízásainak teljesítéséhez. Az MNB felhívására a pénzfeldolgozó köteles az elemzést az MNB részére megküldeni.

34. § (1) A pénzfeldolgozónak azonosítania kell az általa végzett pénzfeldolgozást és készpénzforgalmazást, valamint az azokhoz szükséges erőforrások rendelkezésre állását veszélyeztető valamennyi működési kockázatot, továbbá fel kell mérnie a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását veszélyeztető, az erőforrások átmeneti vagy tartós szűkösségét eredményező eseményeket.

(2) A pénzfeldolgozónak rendelkeznie kell az azonosított működési kockázatokból és a kapcsolódó erőforrás-kiesésekből, valamint a készpénzforgalmazás zavartalanságát veszélyeztető események bekövetkezéséből eredő rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó üzletmenetfolytonossági tervvel.

(3) Az üzletmenetfolytonossági tervnek a készpénzforgalmazás zavartalanságát veszélyeztető, az erőforrások átmeneti vagy tartós szűkösségét eredményező események bekövetkezéséből eredő rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó részét a pénzfeldolgozó az ügyfeleivel egyeztetve köteles kidolgozni, meghatározva azokat az alapelveket és prioritásokat, amelyek mentén a rendkívüli helyzetben a készpénzforgalmazást végzi.

(4) A pénzfeldolgozó a (3) bekezdés szerinti alapelvek és prioritások meghatározásánál a következő szempontokat köteles figyelembe venni:

a) az ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek készpénzellátása elsőbbséget élvez a hitelintézeti fiókok ellátásához képest,

b) a vármegyeszékhelyeken, járási székhelyeken, városi rangú településeken, fővárosi kerületekben lévő ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek készpénzellátása elsőbbséget élvez az egyéb településeken lévő ATM-ek és ügyfél által kezelt gépek ellátásához képest.

(5) A pénzfeldolgozó az (1)–(4) bekezdés szerinti üzletmenetfolytonossági tervet köteles két évente felülvizsgálni, és az ERA rendszeren keresztül, a felülvizsgálat évének június 30. napjáig megküldeni az MNB részére.

12. Záró rendelkezések

35. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

36. § (1) A hitelintézet a 10. § (7) bekezdése szerinti felmérést első alkalommal 2023. május 10-ig köteles elvégezni, és annak eredményét megküldeni az MNB-nek.

(2) A 26. § (6) bekezdése szerinti hitelintézet és a posta a 26. § (1)–(5) bekezdése alapján felülvizsgált intézkedési tervét első alkalommal 2024. június 30-ig köteles megküldeni az MNB részére.

(3) A 26. § (7) bekezdése szerinti hitelintézet a 26. § (1)–(5) bekezdése alapján intézkedési tervét első alkalommal 2023. június 30-ig köteles felülvizsgálni.

(4) A pénzfeldolgozó a 33. § szerinti rendszeres elemzést első alkalommal 2023. június 30-ig köteles elkészíteni.

(5) A pénzfeldolgozó üzletmenetfolytonossági tervét a 34. § (1)–(4) bekezdése alapján első alkalommal 2023. június 30-ig köteles elkészíteni és megküldeni az MNB részére.

(6) A hitelintézet a 10. § (1) bekezdésébe a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 1/2023. (I. 17.) MNB rendelet módosításáról szóló 4/2024. (II. 27.) MNB rendelettel [a továbbiakban: 4/2024. (II. 27.) MNB rendelet] beiktatott e) pont szerinti területi alapú feltételt az MNB-nek a 10. § (8) bekezdése szerinti, a 4/2024. (II. 27.) MNB rendelet hatálybalépése előtt meghozott hatósági határozatában foglaltaknak való megfelelés érdekében is

alkalmazhatja.

37. § E rendelet 3. § (1) bekezdése, 3. § (2) bekezdés *b)* pontja, 3. § (2) bekezdés *d)* pont *db)* alpontja, 3. § (4) bekezdése, 7. §-a, 22–24. §-a – az MNB tv. 24. § (1) bekezdés *b)–d)* pontjával és (2)–(6) bekezdésével, valamint az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 20/2019. (V. 13.) MNB rendelet 3. § (1) bekezdésével, 3. § (2) bekezdés *b)* pontjával, 3. § (2) bekezdés *d)* pont *db)* alpontjával, 6. § (1) és (3) bekezdésével és 7–9. §-ával együtt –

1. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 44/2009/EK tanácsi rendelet,

2. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló 1338/2001/EK rendelet hatásainak az eurót közös valutaként el nem fogadó tagállamokra történő kiterjesztéséről szóló, 2001. június 28-i 1339/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 45/2009/EK tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

38. § E rendeletnek a 4/2024. (II. 27.) MNB rendelettel módosított rendelkezései tervezetének a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat 2. cikk (1) bekezdés második francia bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

Dr. Matolcsy György s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

1. melléklet az 1/2023. (I. 17.) MNB rendelethez**A forintbankjegyek forgalomképességi vizsgálatának részletes szempontjai**

1. A melléklet a forintbankjegyek forgalomképességének egységes elveken alapuló, elsősorban gépi vizsgálati minimumkövetelményeit határozza meg. A forintbankjegyek csak abban az esetben forgathatók vissza, ha a következőkben meghatározott válogatási kritériumok alapján forgalomképesnek minősülnek. Az MNB kérésre referencia-bankjegyekkel látja el a pénzfeldolgozókat és a pénzforgalmazókat.

2. A forgalomképességi vizsgálat kézi ellenőrzéssel vagy bankjegyzsgáló géppel történik. A forgalomképességi vizsgálat előfeltétele a forintbankjegy valódiságának megállapítása. A forgalomképességi vizsgálatot a valódinak minősített forintbankjegyen kell elvégezni. Amennyiben a forintbankjegyen a 4. pont szerinti válogatási kritériumokban meghatározott, bármely okból (például fizikai hatás, égés, elhasználódás) bekövetkezett szennyeződés, sérülés vagy egyéb eltérés található, a forintbankjegyet forgalomképtelennek kell minősíteni, és tilos visszaforgatni.

3. A bankjegyzsgáló gépek által végzett forgalomképességi vizsgálatot követően a forgalomképesnek minősített forintbankjegyek között található forgalomképtelen forintbankjegyek aránya nem haladhatja meg a 10%-ot.

4. Válogatási kritériumok

4.1. Szennyezett forintbankjegy

A forintbankjegy felületének teljes egészén vagy foltokban szennyeződés található. A forintbankjegyen található szennyeződés megnöveli a bankjegypapír fedettségét, ezáltal csökkenti fényvisszaverő képességét. A bankjegyzsgáló gép válogatási szintjét az MNB által biztosított referencia-bankjegyek segítségével a bankjegyzsgáló gépet üzemeltető pénzfeldolgozó, illetve pénzforgalmazó állítja be. A referencia-bankjegyekénél magasabb szennyezettségi szintet mutató forintbankjegyek forgalomképtelennek minősülnek.

4.2. Puha bankjegypapír

Szerkezeti romlás vagy elhasználódás miatt a bankjegypapír észrevehetően veszít tartásából, szilárdságából, puha tapintásúvá válik. Az erősen csökkent szilárdságú forintbankjegy forgalomképtelennek minősül.

4.3. Sarkánál behajtott forintbankjegy

A csonkának látszó forintbankjegy sarka visszahajlott. Ha a behajtás 130 mm²-nél nagyobb területű, és a behajtás rövidebb élének hossza meghaladja a 10 mm-t, akkor a forintbankjegyet a forgalomképtelen kategóriába kell sorolni.

4.4. Szakadt forintbankjegy

A forintbankjegy felületén legalább egy szakadás található. Ha a forintbankjegyen található szakadás meghaladja az alábbi táblázatban megadott méreteket, akkor a forintbankjegy forgalomképtelennek minősítendő, feltéve, hogy „nyílt” szakadásról van szó, azaz az alábbi táblázatban meghatározott méretű szakadás teljes mértékben a bankjegyzsgáló gép szállítási rendszere – szíjak – által el nem takart területen helyezkedik el, és optikailag észlelhető.

A forgalomképtelennek minősítendő forintbankjegyen található szakadás minimális mértéke

	Irány	Szélesség	Hosszúság
1.	Függőleges	4 mm	8 mm
2.	Vízszintes	4 mm	15 mm
3.	Átlós	4 mm	18 mm*

* A forintbankjegyen a szakadás hosszúsága a szakadás csúcsát és a szakadás kiindulópontjához tartozó bankjegyszélt összekötő egyenes hosszával mérendő (nem a szakadás vonalhosszúságával).

4.5. Lyukas forintbankjegy

A forintbankjegy felületén legalább egy látható lyuk található. Azt a lyukas forintbankjegyet, amelyen a lyukat a berendezés szállítószalagja(i) részben vagy teljesen fedetlenül hagyják, a forgalomképtelen forintbankjegyek közé kell sorolni, amennyiben a lyuk fedetlen területe nagyobb 10 mm²-nél.

4.6. Csonka forintbankjegy

A forintbankjegy bármely részén tapasztalható felülethiány. Azt a forintbankjegyet, amelynek a hossza, illetve szélessége minimum 3 mm-rel eltér a forintbankjegy névleges hossz- és szélességmértékétől (154 mm × 70 mm), a forgalomképtelen kategóriába kell válogatni.

4.7. Ragasztott forintbankjegy

A ragasztott bankjegy úgy keletkezik, hogy a bankjegy saját darabjait például ragasztószalaggal vagy folyékony ragasztóval egymáshoz rögzítik. Bankjegyzvizsgáló géppel végzett forgalomképességi vizsgálat esetén a forgalomképtelen kategóriába kell válogatni azt a ragasztott forintbankjegyet, amelyen 10 mm × 40 mm-nél nagyobb területű, 50 mm-t meghaladó vastagságú ragasztás található. Kézi ellenőrzéssel végzett forgalomképességi vizsgálat esetén a ragasztott forintbankjegyet a ragasztás mértékétől és módjától függetlenül a forgalomképtelen kategóriába kell válogatni.

4.8. Foltos forintbankjegy

Amennyiben a forintbankjegy felületén helyi, azaz korlátozott kiterjedésű szennyeződés található, a forintbankjegy forgalomképtelennek minősül. A foltot a bankjegyzvizsgáló gép abban az esetben ismeri fel, ha amiatt jelentősen megváltozik a bankjegy rajzolata.

4.9. Festékhiányos forintbankjegy

Amennyiben a forintbankjegy teljes vagy részfelületéről láthatóan hiányzik a festék, a forintbankjegy forgalomképtelennek minősül. A forintbankjegy például akkor válhat festékhiányossá, ha kimossák, vagy vegyszerrel érintkezik. A bankjegyzvizsgáló gép kép- vagy (optikai fehérítő tartalom esetén) UV-szenzora által azonosított ilyen forintbankjegy forgalomképtelennek minősül.

4.10. Graffitis forintbankjegy

A forintbankjegyen a kibocsátásáról rendelkező MNB hirdetményben, illetve MNB rendeletben nem szereplő írásjel, rajz vagy színezés található. A graffitis forintbankjegyre a 4.8. pontban foglaltak az irányadók.

4.11. Hajtogatásból eredő gyűrődés

A forintbankjegy teljes felületén többszörös, véletlenszerű elhelyezkedésű gyűrődések találhatóak, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják a forintbankjegy megjelenését, tartását. Az összehajtott forintbankjegy forgalomképtelennek minősül, amennyiben az összehajtogatás miatt a forintbankjegy hossza, illetve szélessége több, mint 3 mm-rel csökkent.

2. melléklet az 1/2023. (I. 17.) MNB rendelethez**A bankjegyzsgáló gépek funkcióira és működésére vonatkozó részletes szabályok, valamint a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és az egyéb gazdasági szereplő ehhez kapcsolódó teendői**

1. A bankjegyzsgáló gépek funkciói

1.1. Alkalmazott által működtetett gépek

	Megnevezés	Funkció
1.	Bankjegyzfeldolgozó és -válogató gép	A bankjegyek valódiságának és forgalomképességének – a gépet működtető alkalmazott beavatkozása nélküli – ellenőrzésére alkalmas gép.
2.	Bankjegy-valódiságvizsgáló gép	A bankjegyek valódiságának – a gépet működtető alkalmazott beavatkozása nélküli – ellenőrzésére alkalmas gép.
3.	Pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyzfeldolgozó és -válogató gép	Pénztáros által működtetett bankjegyzvizsgáló gép, amely lehetővé teszi bankjegyek fizetési számlára való befizetését, illetve fizetési számla terhére történő felvételét. A gép – a működtető pénztáros beavatkozása nélkül – vizsgálja a befizetett bankjegyek valódiságát és forgalomképességét. A gép a bankjegyzfelvételhez a más ügyfelek korábbi ügyleteiben befizetett valódi és forgalomképes forintbankjegyeket is felhasznál(hat)ja.
4.	Pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegy-valódiságvizsgáló gép	Pénztáros által működtetett bankjegyzvizsgáló gép, amely lehetővé teszi bankjegyek fizetési számlára való befizetését. A gép – a működtető pénztáros beavatkozása nélkül – vizsgálja a befizetett bankjegyek valódiságát.

1.2. Ügyfél által kezelt gépek

	Megnevezés	Funkció
1.	Bankjegyzbefizetésre alkalmas gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számlára bankjegyet fizessen be, de bankjegyek kiadására nem alkalmas. A gép vizsgálja az ügyfél által behelyezett bankjegyek valódiságát, biztosítja a valódinak minősített bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való jóváírásához szükséges adatokat, továbbá a hamisgyanús bankjegy, a visszatartott nem egyértelműen valódi forintbankjegy és az ügyfél adatainak összekapcsolását és visszakereshetőségét. Ezeknél a gépeknél a bankjegyek forgalomképességének vizsgálatára való alkalmasság nem elvárt.
2.	Bankjegy-visszaforgató gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számlára bankjegyet fizessen be, valamint lehetőséget biztosít fizetési számla terhére történő bankjegyzfelvételre is. A gép vizsgálja az ügyfél által behelyezett bankjegyek valódiságát és forgalomképességét, biztosítja a valódinak minősített bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való jóváírásához, illetve a kiadott bankjegyek ellenértékének terheléséhez szükséges adatokat, továbbá a hamisgyanús bankjegy, a visszatartott nem egyértelműen valódi forintbankjegy és az ügyfél adatainak összekapcsolását és visszakereshetőségét. A gép a bankjegyzfelvételhez a más ügyfelek korábbi ügyleteiben befizetett valódi és

		forgalomképes forintbankjegyeket is felhasznál(hat)ja.
3.	Kombinált bankjegy be- és kifizető gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számlára bankjegyet fizessen be, illetve fizetési számla terhére bankjegyet vegyen fel. A gép vizsgálja az ügyfél által behelyezett bankjegyek valódiságát, biztosítja a valódinak minősített bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való jóváírásához szükséges adatokat, továbbá a hamisgyanús bankjegy, a visszatartott nem egyértelműen valódi forintbankjegy és az ügyfél adatainak összekapcsolását és visszakereshetőségét. A gép a bankjegyfelvételhez nem használja fel a más ügyfelek korábbi ügyleteiben befizetett valódi (és forgalomképes) bankjegyeket. Ezeknél a gépeknél a bankjegyek forgalomképességének vizsgálatára való alkalmasság nem elvárt.
4.	Bankjegy-kifizető gép	Az ügyfél számára lehetővé teszi, hogy bankkártya vagy más eszköz használatával fizetési számla terhére bankjegyet vegyen fel. A gép vizsgálja az üzemeltető/felhasználó által behelyezett bankjegyek valódiságát és forgalomképességét, továbbá biztosítja a kiadott valódi és forgalomképes bankjegyek ellenértékének fizetési számlán való terheléséhez szükséges adatokat.

2. A bankjegyvizsgáló gépek működésére vonatkozó részletes szabályok, valamint a pénzfeldolgozó, a pénzforgalmazó és a 2.2.1. pontban foglalt táblázat vonatkozásában az egyéb gazdasági szereplő ehhez kapcsolódó teendői

2.1. Alkalmazott által működtetett gépek

2.1.1. Az alkalmazott által működtetett gépekre vonatkozó általános szabályok

Kategória	Osztály	Tulajdonságok	Teendők
A	Nem forintbankjegyként azonosított tárgy, hamisgyanús forintbankjegy vagy nem egyértelműen valódinak minősülő forintbankjegy	Nem forintbankjegyként azonosítja a bankjegyvizsgáló gép az adott tárgyat különösen az alábbi okok miatt: – nem forintbankjegy (pl. külföldi bankjegy, csekk), – forintbankjegyhez hasonlító tárgy (pl. üres papír, kézzel rajzolt forintbankjegy, elválasztó kártya), – hibás kép vagy formátum, – nagy számárfülek vagy hiányzó darabok, – feltöltési vagy szállítási hiba (pl. két forintbankjegy kerül be egyszerre). Hamisgyanúsaként vagy nem egyértelműen valódiként azonosítja a bankjegyvizsgáló gép a forintbankjegyet az alábbi okok miatt: – a kép és a formátum	A bankjegyvizsgáló gép által nem forintbankjegyként azonosított tárgy szemrevételezendő az alkalmazott által, és különválasztandó a hamisgyanús forintbankjegyeiktől. Az alkalmazott által forintbankjegyként azonosított bankjegy legalább egy alkalommal a bankjegyvizsgáló géppel ismételt megvizsgálandó (amennyiben szükséges, a gyűrődések, hajtások, számárfülek kisimítását vagy egyéb, a gépi felismerést elősegítő teendők elvégzését követően). A bankjegyvizsgáló gép által az ismételt vizsgálat(ok) során is ebbe a kategóriába sorolt valódi forintbankjegy kezelésére a 4. § (4) bekezdése az irányadó, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.

		azonosított, de a valódiságot bizonyító egy vagy több elem hiányzik, vagy azok minősége egyértelműen a toleranciaszinten kívülre esik, – a kép és a formátum azonosított, de minőségbeli, illetve toleranciaszintbeli eltérések miatt nem az összes valódiságot igazoló elem azonosított (többnyire sérült vagy szennyezett bankjegy).	A bankjegyzvizsgáló gép által hamisgyanúsként vagy nem egyértelműen valódiként azonosított forintbankjegy a 22. § (3) bekezdése szerint megvizsgálendő, és az e vizsgálat alapján is hamisgyanúsnak minősített forintbankjegy a forgalomból kivonandó, továbbá – a 22. § (3) bekezdése szerinti jegyzőkönyvvel, a felleléstől számított 20 munkanapon belül – átadandó vagy megküldendő az MNB-nek.
B1	Valódi és forgalomképes forintbankjegy	A bankjegyzvizsgáló gép által elvégzett valódiság- és forgalomképességi vizsgálat pozitív eredménnyel járt.	A forintbankjegy visszaforgatható, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.
B2	Valódi, de forgalomképtelen forintbankjegy	A bankjegyzvizsgáló gép által elvégzett valódiságvizsgálat pozitív, de a forgalomképességi vizsgálat negatív eredménnyel járt.	A forintbankjegy a forgalomból kivonandó, az MNB részére átadandó, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.

2.1.2. Az alkalmazott által működtetett egyes gépekre vonatkozó speciális rendelkezések

2.1.2.1. A kettő lerakóval felszerelt bankjegyzfeldolgozó és -válogató gépnek a valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot ugyanazon áthaladáskor kell elvégeznie, és a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B1 kategóriájú minden forintbankjegyet az egyik lerakóba, míg a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A és B2 kategóriájú forintbankjegyeket egy különálló (második) – a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B1 kategóriájú forintbankjegyekkel fizikailag semmiféle módon nem érintkező – lerakóba kell válogatnia. A gép második lerakójában található forintbankjegyeken a gépi ellenőrzést ismét le kell futtatni. A második áthaladás közben a gépnek a hamisgyanús forintbankjegyeket – külön lerakóba történő válogatással – el kell választania a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B2 kategóriájú forintbankjegyeiktől.

2.1.2.2. A bankjegy-valódiságvizsgáló gépnek nem kell különbséget tennie a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti B1 és B2 kategóriájú forintbankjegyek között.

2.1.2.3. Az egy lerakóval felszerelt bankjegy-valódiságvizsgáló gépnek a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú forintbankjegy észlelésekor a feldolgozást le kell állítania, és az említett kategóriába tartozó forintbankjegyet olyan helyzetben kell tartania, amely megakadályozza a fizikai érintkezést a valódinak minősített forintbankjegyekkel. A gépnek a valódiságvizsgálat eredményét a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú minden egyes forintbankjegy tekintetében meg kell jelenítenie a kijelzőn. A gépnek a feldolgozás leállásakor ellenőriznie kell a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú forintbankjegy jelenlétét, és a feldolgozás csak azt követően indulhat újra, ha a kezelő az említett kategóriájú forintbankjegyet fizikailag eltávolította. A kezelő a feldolgozási üzemmód minden egyes leállásakor legfeljebb egy darab, a 2.1.1. pontban foglalt táblázat szerinti A kategóriájú forintbankjegyhez férhet hozzá.

2.2. Ügyfél által kezelt gépek

2.2.1. Az ügyfél által kezelt gépekre vonatkozó általános szabályok

Kategória	Osztály	Tulajdonságok	Teendők
1.	Nem forintbankjegyként azonosított tárgy	Nem forintbankjegyként azonosítja a bankjegyzvizsgáló gép az adott tárgyat különösen az alábbi okok	A nem forintbankjegyként azonosított tárgy az ügyfélnek visszaadandó.

		<p>miatt:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nem forintbankjegy (pl. külföldi bankjegy), – forintbankjegyszerű tárgy (pl. kézzel rajzolt forintbankjegy, elválasztó kártya), – hibás kép és formátum, – nagy számárfülek vagy hiányzó darabok, – feltöltési vagy szállítási hiba (pl. két forintbankjegy kerül be egyszerre). 	
2.	Hamisgyanús forintbankjegy	<p>A kép és a formátum azonosított, de a valódiságot bizonyító egy vagy több elem hiányzik, vagy azok minősége egyértelműen a toleranciaszinten kívül esik.</p>	<p>A hamisgyanúsként azonosított forintbankjegy a forgalomból kivonandó, a 22. § (2), illetve (3) bekezdése szerint valódiságvizsgálatra átadandó, illetve megvizsgálandó, és az e vizsgálat alapján is hamisgyanúsnak minősített forintbankjegy – a 22. § (2), illetve (3) bekezdése szerinti jegyzőkönyvvel, az ügyfél által kezelt gépbe való befizetéstől számított 20 munkanapon belül – átadandó vagy megküldendő az MNB-nek. Az összeg a számlatulajdonos részére nem írható jóvá.</p>
3.	Nem egyértelműen valódi forintbankjegy	<p>A kép és a formátum azonosított, de nem az összes, valódiságot bizonyító elem azonosított minőségbeli, illetve toleranciaszintbeli eltérések miatt. Többnyire sérült vagy szennyezett forintbankjegy.</p>	<p>A nem egyértelműen valódiként azonosított forintbankjegy a forgalomból kivonandó, a 22. § (2), illetve (3) bekezdése szerint valódiságvizsgálatra átadandó, illetve megvizsgálandó, és az e vizsgálat alapján – valódinak minősített forintbankjegy kezelésére a 4. § (4) bekezdése irányadó – hamisgyanúsnek minősített forintbankjegy – a 22. § (2), illetve (3) bekezdése szerinti jegyzőkönyvvel, az ügyfél által kezelt gépbe való befizetéstől számított 20 munkanapon belül – átadandó vagy megküldendő az MNB-nek. Az összeg a számlatulajdonos részére jóváírható, a gép üzemeltetőjének üzleti döntése szerint (a befizetéskor azonnal vagy a valódiságvizsgálatot követően).</p>
4a.	Valódi és forgalomképes	A bankjegyzvizsgáló gép által	A forintbankjegy

	forintbankjegy	elvégzett valódiság- és forgalomképességi vizsgálat pozitív eredménnyel járt.	visszaforgatásra felhasználható, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.
4b.	Valódi, de forgalomképtelen forintbankjegy	A bankjegyvizsgáló gép által elvégzett valódiságvizsgálat pozitív, de a forgalomképességi vizsgálat negatív eredménnyel járt.	A forintbankjegy visszaforgatásra nem használható fel, az MNB részére átadandó, az összeg a számlatulajdonos részére jóváírandó.

2.2.2. Az ügyfél által kezelt egyes gépekre vonatkozó speciális rendelkezések

2.2.2.1. Amennyiben az ügyfél által kezelt gép nem képes a nem egyértelműen valódi forintbankjegyek fizikai elkülönítésére, az ilyen bankjegyeket a 2.2.1. pontban foglalt táblázat szerinti 2. vagy 4b. kategóriába kell sorolni.

2.2.2.2. A bankjegybefizetésre alkalmas gépnek és a kombinált bankjegy be- és kifizető gépnek nem kell különbséget tennie a 2.2.1. pontban foglalt táblázat szerinti 4a. és 4b. kategóriába sorolt forintbankjegyek között.

3. melléklet az 1/2023. (I. 17.) MNB rendelethez**A bankjegyzvizsgáló gép MNB általi bevizsgálása és az MNB jegyzékbe való felvétele iránti igény bejelentése**

1. Az igény bejelentőjére – gyártó, forgalmazó, üzemeltető* – vonatkozó adatok	Név:	
	Székhely:	
	Levelezési cím:	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
	Internetes honlapcím:	
2. Az igény bejelentőjének kapcsolattartásra kijelölt képviselője adatai	Név:	
	Távközlési úton való elérhetőség (telefonszám előhívószámmal együtt):	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
3. Ha az igény bejelentője nem azonos a gyártóval, akkor a gyártóra vonatkozó adatok	Név:	
	Székhely:	
	Levelezési cím:	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
4. A gyártó kapcsolattartásra kijelölt képviselőjének adatai	Név:	
	Távközlési úton való elérhetőség (telefonszám előhívószámmal együtt):	
	Elektronikus levélcím (e-mail):	
5. A bevizsgálendő bankjegyzvizsgáló gép adatai	A gép funkciója**:	<p>Alkalmazott által működtetett</p> <ul style="list-style-type: none"> – bankjegyzfeldolgozó és -válogató gép – bankjegy-valódiságvizsgáló gép – pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegyzfeldolgozó és -válogató gép – pénztárosok kiszolgálására alkalmas bankjegy-valódiságvizsgáló gép <p>Ügyfél által kezelt</p> <ul style="list-style-type: none"> – bankjegyzbefizetésre alkalmas gép – bankjegy-visszaforgató gép

		- kombinált bankjegy be- és kifizető gép - bankjegy-kifizető gép
	A gép származási helye (ha nem EU-tagállam):	
	A gép típusa:	
	A hardver verziója:	
	A szoftver verziója:	

* aláhúzással jelölendő

** aláhúzással jelölendő a 2. melléklet 1. pontjában foglalt funkcióleírás alapján

Dátum:

.....
cégszerű aláírás

4. melléklet az 1/2023. (I. 17.) MNB rendelethez**A bankjegyek szakértői vizsgálatához kapcsolódó jegyzőkönyv tartalmi elemei**

1. A jegyzőkönyvnek – a 2. pontban foglalt eltérésekkel – a következő adatokat kell tartalmaznia:

1.1. A szakértői vizsgálat kezdeményezésének oka:

a) hamisgyanús bankjegy,

b) olyan hiányos forintbankjegy, amelynél nem állapítható meg egyértelműen, hogy a felülete meghaladja-e az 50%-ot,

c) olyan hiányos forintbankjegy, amelynek felülete nem haladja meg az 50%-ot.

1.2. A szakértői vizsgálatra beküldött bankjegyre vonatkozó adatok:

a) a bankjegy adatai (valutanem, címlet, kibocsátás éve, darabszám, sorszám),

b) a bankjegy befizetőjének (birtokosának) adatai (természetes személynél: családi és utónév, lakcím, azonosító okmány megnevezése és száma; jogi személynél és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnél: a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megnevezése, székhelye, a képviseletében eljáró természetes személy jelen pont szerinti azonosító adatai),

c) a bankjegy fellelésének helye és időpontja,

d) a fellelés körülményeinek rövid ismertetése,

e) a befizető (birtokos) nyilatkozata a bankjegy eredetéről,

f) a befizető (birtokos) aláírása,

g) a jegyzőkönyvet felvevő pénzfeldolgozó vagy pénzforgalmazó székhelye,

h) a jegyzőkönyv felvételének helye, időpontja, kiállítóinak aláírása, valamint

i) a jegyzőkönyv sorszáma.

2. A jegyzőkönyv tartalmára vonatkozó különös rendelkezések

2.1. A pénzfeldolgozó a jegyzőkönyvet azzal az eltéréssel készíti el, hogy az 1.2. pont e) és f) alpontjában meghatározott adatokat nem tünteti fel, az 1.2. pont b) alpontjában meghatározott adatoknál a megbízójának, valamint a megbízó érintett telephelyének adatait, valamint – amennyiben a pénzfeldolgozó a szakértői vizsgálatra küldött bankjegyet olyan befizetési egységben lelte fel, amelyre vonatkozóan a tényleges befizető adatai a rendelkezésére állnak – a befizető adatait tünteti fel.

2.2. Amennyiben a bankjegy befizetője (birtokosa) az 1.2. pont szerinti adatok valamelyikét felhívás ellenére sem közli, ezt a körülményt a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

2.3. Az ügyfél által kezelt gépből származó hamisgyanús bankjegyre vonatkozóan a jegyzőkönyvet az 1.2. pont e) és f) alpontjában meghatározott adatok nélkül kell elkészíteni.

5. melléklet az 1/2023. (I. 17.) MNB rendelethez**A készpénzforgalmazás szempontjából kritikus hitelintézeti, illetve postai fiókok, ATM-ek, ügyfél által kezelt gépek listája**

	A kritikus infrastrukturális elem címe, illetve működési területe						Átlagos napi forint készpénzforgalom***
	Irányítószám	Település	Utca	Házzám	Telefonszám*	Típus**	
1.							
2.							
[...]							

* Amennyiben releváns

** A kritikus infrastrukturális elem típusa lehet: állandó vagy mobil fiók, állandó vagy mobil ATM, állandó vagy mobil ügyfél által kezelt gép. A mobil infrastrukturális elemek esetében csak az ellátott település(ek) nevét és irányítószámát kell feltüntetni.

*** Az adat megadható befizetési és kifizetési forgalom szerinti megbontásban is.